

FOAIA POPORULUI

Prețul Abonamentului:

Pe un an 2 fl.
Pe o jumătate de an 1 „
Abonamentele se fac la Institutul Tipografic în Sibiu
și la toate birourile filiale de abonament.

Apare în fiecare Duminecă

INSERATE

se primesc în biroul administrației (strada Măcelarilor nr. 21).

Un șir garmond prima dată 7 cr., a doua oară 6 cr. a treia oară 5 cr.; și timbru de 30 cr.

Dela comitetul național.

Comitetul partidului nostru național a ținut la 3 și 4 Aprilie n. a. c. o ședință în care a luat mai multe hotărâri însemnate și dătătoare de măsură pentru noi Români, și care pe scurt sunt acestea:

1. Că partidul nostru național român se alipește cu toată însușirea de **programul național**, hotărât în conferința dela 1881, în înțelesul cărui program noi Români dorim să fim socotiți drept cetățeni supuși și **credincioși înaltului Tron, cetățeni legali, care luptăm pentru ajungerea scopurilor noastre politice cu mijloace legitime, care respectăm legile și în marginile lor tindem a ne desvolta viața noastră națională**, — că din acest program național nu voim să schimbăm și să slobozim nimic, căci numai pe temeiul lui nădăjdum deslegarea fericită a încurcatelor stări de lucruri dela noi.

2. Că nici în fața așa ziselor „**semne de împăcare**” arătate din partea guvernului în vremea din urmă, ca unii ce stăm pe temeiul deplin legitim și adevărat patriotic, care ne încredințază despre isbânda programului nostru politic — **n'avem să ne schimbăm întru nimic ținuta noastră!**

3. În fața unor voci deosebitoare, desbinătoare, ce s'au luat seama în ziaristica (foile) române, comitetul declară, că: numai lucrarea pe temeiul programului partidului național și numai străduința întru ducerea la isbândă a programului partidului, o socotește de folositoare cauzei neamului nostru și patriei.

Comitetul, mulțumitor tuturor celor-ce-l spriginesc în lupta sa, cu bucurie recunoaște că **semnele de dragoste ale popoarelor culte din afară de împărăția noastră, și mai ales cele ale fraților noștri din România, au ajutat**

mult la avântarea și isbânda morală a lucrării noastre politice. Dar' împregiurările noastre nu ne iartă ca să ne amestecăm în treburile ori discuțiile deosebitelor partide din țară ori din afară de țară. Află cu bucurie că la noi în țară, între Români, nu sunt partide politice afară de partidul național, care e al nostru al tuturor.

4. Din privilegiul procesului contra „Memorandului”, comitetul află de bine a aduce aminte, că: Memorandul e lucrarea partidului național din Transilvania și Ungaria; că precum subșternerea lui la înaltul Tron, așa și **tipărirea și răspândirea lui** (pentru care e comitetul tras în proces), s'a jăcut pe temeiul hotărârilor unanime (adecă a tuturor celor de față) a întregului partid național reprezentat (înfățișat) prin cei 300 de deputați adunați în conferința națională din 1892 (când s'a hotărât ducerea Memorandului), — că, prin urmare procesul pornit contra Memorandului este un proces pornit contra întregului popor român din Transilvania și Ungaria, (care el a trimis pe acei deputați în numita conferință).

5. Comitetul cu viuă mulțumire a luat știre despre marea adunare dela Oxford. Semnele de dragoste ce s'au arătat pentru Români în strălucita adunare a celor mai inteligente cercuri ale glorioșului popor englez, printr-un altfel împărăției noastre, sunt pentru noi nu numai o dovadă despre dreptatea luptei și cererilor noastre, ci totodată și o cheazășie a isbânzii ce-i va urma.

6. Comitetul cu viuă plăcere ia la cunoștință desbaterile dela sfârșitul anului trecut săvârșite în dieta României, recunoscând că acelea au dat un puternic avânt cauzei noastre, pentru ceea-ce exprimă mulțumită tuturor vorbitorilor în cauza noastră cu acel privilegiu în acea dietă.

Tăria noastră.

— Din „Tribuna”. —

Sunt grele timpurile în care am ajuns. Știind cele-ce se petrec în țările noastre și văzând cele-ce se petrec în împregiurul nostru, stăm cupriași de temere, fiindcă nu putem să știm ce are să aducă ziua de mâne.

Din asemenea timpuri nu pot să ese cu bine decât oamenii chibzuiți, care-și dau în toată liniștea seamă despre puterile lor și voesc numai ceea-ce și pot să facă.

Cel-ce se avântă orbiș, poate să câștige mult, dar' poate să și peardă tot.

În mijlocul sgomotului ce s'a stîrnit împregiurul nostru trebuie deci să se oprească fiecare dintre noi, să stee el însuși cu sine de sfat și să-și dee seamă, ce putem și ce nu putem noi Români din țerile coroanei ungare.

Am văzut, cum în urma unei lucrări stăruitoare lumea cea mare s'a luminat asupra scopurilor ce urmărim. Ea a recunoscut, că suntem folositori atât pentru patria noastră, cât și pentru societatea europeană, că e bine pentru toți, ca noi să sporim în putere, să trăim nesuperați de nimeni în țara noastră și să nu mai fim nevoiți a ne mistui zilele în grea luptă cu semenii noștri. De aceea nu ne mai luptăm noi singuri: o lume întreagă ne ajută și ne îmbărbătează să mergem înainte, o lume întreagă se bucură, când ne apropiem de isbândă, se întristează când

FOIȚA.

Bibolan.

Poveste de Adam Bolcu.

A fost odată, ca nici-odată, că de n'ar fi, eu nu v'aș ști povestii. Au fost odată un om și o muiere, care aveau un copil; și aveau și doi boi. Trăiau ei bine, după-cum li-a fost rânduit Dumnezeu. Eară odată, bag'seamă așa a fost voea lui Dumnezeu, muri nevasta omului. Dar' Dumnezeu ia, Dumnezeu dă, omul nostru se însură și luă altă nevastă, harnică și lucrătoare și frumoasă ca o floare. De el era bine, dar' era mai rău de bietul băiat, s'ermanul. Pe copil îl mîna mașteră-sa cu tatăl său la boi, — eară ea fi făcea pogace de cenușe.

Dară copilul nu mânca turta ceea de cenușe, că la un bou, pe care-l chema *Bibolan*, erau într'un corn tot felul de mîncări și beuturi. Dară el totuși se făcea că mîncă — batăr că el dădea cu ea de nu se alegea nici urmă.

— Stăpâne, zise *Bibolan*, știi-ce? du-te la tatăl tîu și-i spune că tu vrei să te desparți de el, și vrei să-ți dee zestrea, și cere-mă pe mine. Că cu mine poți trăi ori unde te vei duce.

Copilul ascultă, și se duse la tatăl-seu și-i zise: Tată să fi bun și-mi dă pe *Bibolan* mie, că mă duc cu el în lume, că nu vreau să mai ședem laolaltă; că-ți spun drept, că nu mai pot să mîncă turtă de cenușe, de care tîmi dă muierea ta! . . .

— Văd, dragul meu și eu că trăești rău, și dacă așa vrei, 'ți-l dau, al tîu să fie, du-te cu Dumnezeu.

Și feciorul se duse și luă pe *Bibolan* și plecă și merseră-merseră cale lungă să le ajungă, până-ce ajunseră într'o poiană frumoasă. Acolo făcu un foc bun și după-ce mîncă din cornul lui *Bibolan* până-ce se sătură, mai prinse a vorbi cu bou, că, mă rog D-voastre, și bou știa vorbi, ear' azi nici oamenii cum ar trebui.

Când inseră bine zise *Bibolan*: „Stăpâne, șezi la foc și dacă o veni cineva și o întreba că unde-s eu, tu să-ți spui: că *Bibolan* s'a dus să pască iarbă verde și să beie apă rece.

Nu trecu mult și și veni pe acolo un taur care era mai mare ca un munte și gras, și zise cătră copil: „Bună seara”. — „Noroc” — Da unde-i *Bibolan*?

— S'a dus să pască iarbă verde și să beie apă rece.

— Să-ți spui că să vină pe mâne la ameazi colo la podul de argint, să ne luptăm!

Taurul se duse, ear' copilul început a plînge și tot plînge până veni *Bibolan*. De ce plîngi? zise *Bibolan*. — Cum n'oi plînge, că veni un taur cât un munte și zise să mergi mâne la ameazi la podul de argint, să vă luptați. Acela știu că te omoară. — Nu te spăria, stăpâne, el e numai fală goală, îi numai așa de slab. Când în ceea zi la ameazi se duse la *Bibolan* la podul de argint cu copil cu tot, și cum luă odată taurul la lovite, trase cu el de pămînt și odată-l omorî.

Când fu în ceeaaltă zi, eară zise *Bibolan* că merge să pască iarbă verde și să beie apă rece. Când fu seara eară veni un taur urît, murdar, năcăjit și slab, așa încât puteai număra oasele toate pe el și abia mergea.

stăm nehotărâți și simte durerea, când noi sântem loviți, fiindcă isbânda noastră pentru toți e binefăcătoare.

Concetățenii nostri nemulțumiți cu starea de acum a lucrurilor, Slovaciei, Sârbiei, Croației și Germaniei, au ajuns încetul cu încetul să simtă, că noi nu numai pentru noi, ci și pentru dinșii purtăm lupta cea grea, fiindcă și lor are să le meargă mai bine după-ce noi vom fi ajuns la liman.

Conducătorii acestei mari Împărății până sus la Monarchul nostru, s'au încredințat, că pot să pună toată încrederea în noi și că prin ale noastre silințe vor pute să fie ajutați în silințele lor de a duce popoarele la o mai pacinică convingere.

Popoarele de peste Leitha simt, că-și vor pute urma lucrarea mai nesupărate, dacă aici în țerile coroanei ungare vor fi încetat sbuciumările.

Frații nostri de peste hotare sânt pătrunși cu desevîrșire de gândul, că împărăția aceasta e razimul firesc al vieții lor de stat și ved în noi pe mijlocitorii firești ai lor către această mare împărăție.

Prieteni împărăției, în sfîrșit, s'au încredințat, că noi am înțeles marile interese naționale, în virtutea căror trebuie să dăm avutul și sângele nostru, ca împărăția aceasta să fie puternică, că știm, de unde ne poate veni perirea.

Deși puțini deci pentru o atât de mare împărăție, în urma unor împregiurări pentru noi norocoase, am putut să ajungem la mare însemnătate și putem să împlinim o mare menire.

Putem, numai însă "dacă fiecare dintre noi: e bărbat și toți sântem în toate împregiurările strîns uniți!

Aici e puterea noastră!

Așa numai pentru-că sântem urmași ai legionarilor romani, pentru-că mult am suferit și mult suferim, pentru-că numai dreptatea o voim, așa numai din dragoste omenească nimeni n'are să ne ajute. Toți

se întrebă, înainte de toate, *dacă sântem ori nu buni de ceva, dacă avem ori nu destulă virtute, ca să răsărim și noi de noi, dacă putem ori nu să le fim și noi de vre-un ajutor.*

Dragostea în lumea aceasta se măsoră după folosul, pe care poți să 'i-l aduci celui-ce 'ți-o dă.

Nu e deci destul, ca noi înșine să ne simțim tari, *ci trebuie să ne și dovedim tăria, ca toți, și prieteni, și dușmani, s'o vadă dată în aievea pe față, toți să simtă că nu sântem secături, ci un neam de oameni, care nici morți nu se dau, toți să dorească a ne ave prieteni și toți să se teamă de dușmănia noastră!*

Pentru-ca efectul acesta să se producă, mai ales în timpuri ca cele de astăzi, *Românii toți trebuie să fie același Român: să stăm în fața ori-și-cui unul pentru toți și toți pentru unul; să vorbim și să lucrăm la fel; să nu voescă nici unul dintre noi decât ceea-ce întră în vederile tuturor, pentru-ca, vorbind cu unul, ori-și-cine să știe ce simt, ce gândesc și ce vor cu toții!*

Această unitate de purtare numai cărturarii de pe la sate pot să ni-o de. Ei sânt aceia, căroră chiar prin firea lucrurilor li-se cuvine chemarea, ca să lumineze și pe cel din urmă Român, și să-l pună la cale, cum are să vorbească și ce are să facă.

Îndeosebi lor le vorbim astăzi, rugându-'i să spună mai departe ceea-ce le spunem noi.

Temelia tăriei noastre e credința în soartea cea bună a neamului nostru: aceasta s'o avem și în inimă, și pe buze. S'ar pute ca într'o zi soarele să nu mai răsără; dar' nu trebuie să între în mințile noastre gândul că e cu puțință, ca noi să nu ajungem la isbândă!

Credința aceasta s'o deșteptăm dar', s'o păstrăm, s'o întărim în toate inimile românești, căci numai cel cu tărie de credință e tare și nu șovăe nici-odată.

Pentru-ca îndoiala să nu se poată ivi în inimile noastre, să nădăjduim mult, dar' să ne mulțumim cu puțin și când zicem „în curînd“, să nu ne gândim la ziua de mâne, ci la una mai depărtată.

Întocmai precum omul, care vrea să-și deschidă drum prin o pădure deasă, numai tăind copac cu copac, tufă cu tufă și curpîn cu curpîn, poate să înainteze, și noi numai din puțin și sigur în mai mult și mai sigur putem să răsărim înainte prin greutățile vieții. Nu voim astăzi și mâne decât să înlăturăm greutățile, care mai ales ne apasă și să câștigăm ceea-ce mai ales ne trebuie, și dacă cineva ar voi să ne de mai mult decât ceea-ce ni-se cuvine, nu avem să primim, fiindcă nu e mai mare primejdie decât să fii nevoit a da mâne ceea-ce ai luat astăzi.

Luăm numai ceea-ce nu mai avem nici-odată să dăm, și e treaba noastră când le vom mai lua și celelalte.

Cărturarii nostri de pe la sate trebuie deci să privegheze, *ca nimeni să nu-i poată ademeni pe frații nostri cu gânduri deșerte, pe care Românii nu trebuie să le aibă.*

Dumnezeu a voit, ca noi Românii aici pe pământul acesta, în țeara aceasta și sub ocrotirea Monarchului, pe care el ni-'l-a rînduit, să trăim în pace, să lucrăm în liniște și să creștem și să înflorim cum crește și înfloreste iarba din poienile munților: nu voim noi Românii decât ca să se îplinească voința lui Dumnezeu cel sfânt.

Lupta noastră dar' se îndreptează numai împotriva celor-ce s'au pus împotriva voinței lui Dumnezeu și se opintesc să facă ceea-ce nu este cu puțință.

De aceea credința noastră către împărăție e neclintită și ochii nostri sânt ațintiți în toată clipa spre Monarchul, pe care Dumnezeu ni-'l-a rînduit: puterea Lui voim prin încordarea puterilor noastre să o creștem, pentru-ca El să ajungă cât mai curînd la mult dorita restabilire a

— Bună seara! — zise taurul.

— Seara bună — zise copilul.

— Unde-i Bibolan?

— Se duse să pască iarbă verde și să bea apă rece!

— Să-'i spui, că pe mâne pe ameazi să vină la podul de aramă să ne luptăm amândoi!

— O focul te ardă prăpădit ce ești, ce, cu Bibolan vrei tu să te lupți? că tu nu ești bun numai să tragă câinii pelea de pe tine; Bibolan s'o bătut cu altul mai taur ca tine! Nu te-ai deochia că mândru mai ești!

Când veni Bibolan și-'l întrebă că n'a venit nime pe-acolo, el spuse, că a venit o hârcioabă de taur și a zis să mergi mâne la podul de aramă, să vă luptați.

— E rău, stăpâne, că acela mă omoară — zise Bibolan plângând — dar' vină' și tu de îmi ia cornul. Dar' ai grije să nu te uiți în el, nici să mănânci din el, până nu-'i ești din pădure afară, că de te vei uita, până a nu ești în câmp, — o fi vai de tine.

Copilul se amărî și, — când se duseră acolo la podul de aramă, odată luă taurul cel

urît și cum trase cu Bibolan îl omorî, eară copilul luă cornul plângând și se duse cu el. Când ajunse într'o pădure mare, așa-'i veni dor de-a mânca, și luă cornul și-'l desfăcu să mănânce. Dar' o minune, cum nu se poate spune; odată eșiră din corn, oi, vaci, capre și tot felul de dobitoace și se împrăștiară. Copilul începî a plânge tare, dar' odată se ivi un om c'un sbiciu în mână și zise către el, că dacă-'i dă lui nevasta să o sărute el ântâiu 'i-le bagă eară în corn. Ear' copilul vîzînd că n'are încăt; îi făgădui că 'i-o dă. Eară el începî a pogni cu sbiciu și, — odată le băgă în corn.

Bucuria lui fu mare, se luă și se duse până la Împăratul-pestriț, — că, mă rog, era în țeara împăratului-pestriț.

Acolo se băgă slugă. Eară el se purta ca o fată mare și fata Împăratului-pestriț, cum, cum nu, se îndrăgi de el, încât se topia de dragul lui:

„De-ai ști bade, ce nu ști,
Nu te-ai răbda să nu vii,
De-ai ști, bade, dorul meu
Te-ai topi în patul tîu.“

Dar' și lui îi plăcea tare, că o fura cu ochii când numai putea. Nu avură încăt, picară în păcatul căsătoriei și, ospetul se încheie și făcură nuntă, cu ui hui, și voe bună. Petrecură ei bine, că el uitase ce făgăduise. Abia își aduse aminte seara când se culcă și ba să mai poată adormi cât fu noaptea. Când fu noaptea pe la miezul nopții, strigă cineva la el; dară el tăcea ca mîța. Eară un colac ce era pe grindă deasupra lor, zise: Ce strigi, drace? — N'am treabă cu tine, că am cu feciorul acela, să-'mi dea făgădușul! — Rabdă și tu, că și eu am răbdat multe. Că pe mine, m'au sămînat și m'au secerat și am răbdat: rabdă și tu! M'au îmblătit și m'au dus la moară și m'au măcinat; ș'am răbdat, rabdă și tu! M'au frământat și m'au băgat în cuptorul roșu de m'au copt, ș'am răbdat; tu nu poți răbda — crepi!

Atunci dracul crepă și dimineața era crepat înaintea căsii. Eară ei petrecură bine și de n'or fi murit, trăesc și azi. Eu mă suli pe-o șea și v'o spusei așa.

păcii între popoarele acestei împărății. Ale Lui sunt inimile noastre, și ori-unde străbatem, ne dăm silința să câștigăm iubirea și încrederea tuturor și să-i facem urgisiți pe dușmanii ei.

Nu trebuie dar', nu poate și nici nu este lupta noastră îndreptată contra poporului maghiar. Dumnezeu a voit, ca noi și Maghiarii să trăim împreună pe aceeași bucată de pământ, în aceeași țeară și sub aceeași stăpânire, și ori-și-ce s'ar întâmpla, ori-și-cum s'ar schimba lucrurile noi și Maghiarii avem să ne petrecem viața împreună. Nouă înșine ni-am fi spre stricăciune, dacă ne-am urî unii pe alții, și n'am înțelege, că nu nesuferită, ci mai plăcută avem să ne facem unii altora viața.

Mânia noastră se descarcă numai asupra acelora, care, spre a-și pute face treburile, îi amăgesc pe Maghiari și-i ridică și contra Monarchului lor, și contra împărăției, și contra noastră: îi pun în vrajbă cu toată lumea și-i fac unealtă pentru proprii lor dușmani.

Ear' acești amăgitori fără de suflet nu sunt Maghiarii, ci *înstrăinații* tuturor popoarelor din patria noastră, care s'au unit cu *Ovrii*, cei osândiți de Dumnezeu să strice lumea ori-și unde se ivesc.

Ce deosebire între noi și Maghiari!?

Că pe când ei ascultă de acești amăgitori și amăresc bătrânețele Monarchului nostru și pun în necurmată ferbere întreaga împărăție, încât dușmanul rîde mulțumit în pumni: noi ne dăm silința să strîngem legăturile de încredere între monarchia aceasta și frații nostri de peste hotare și alergăm prin lumea largă, ca să câștigăm simpatii pentru patria noastră. Și totuși noi suntem cei asupriți, ear' dînșii cei-ce ajută pe asupritorii, căror Monarchul atât de multe a trebuit să le ierte!

N'avem deci să-i ocărîm, ci să-i plîngem pe Maghiari și să ne dăm silința de a-i lumina și de a-i face să înțeleagă,

că se pun în vrajbă cu toată lumea și sunt o adevărată plagă pentru popoarele din valea Dunării, dacă mai stăruie în calea, pe care s'au lăsat să fie împinși.

Ear' dacă dînșii nu vor, nu mai sînt în stare să înțeleagă, dacă 'și-au pierdut cu deservire rostul, atunci nu ne rămâne decât să ne facem datoria față cu patria, față cu Monarchul, față cu neamul nostru, care are în lumea aceasta o mai binecuvîntată menire decât aceea, spre care Maghiarii sînt porniți.

Gata să fim în toată clipa de a ni-o face: să nu mai fim oameni adunați ca din întâmplare la un loc, ci cete de luptători pentru datorie, ale căror rînduri nu pot să fie sparte!

Toți trebuie să privim cu oarbă încredere spre comitetul nostru central, gata în ori-și-care clipă de a face tot ceea-ce zice el, fără-ca să ne mai sfătuim între noi. El ține în mâinile lui toate firele vieții noastre naționale; el cunoaște împregiurările mai bine decât ori-și-cine dintre noi; el chibzuește în toată liniștea; buna lui voință e mai presus de ori-și-ce îndoeală; ceea-ce el hotărăște e bine chibzuit; ceea-ce el voește, e folositor pentru toți; ceea-ce el cere, toți avem să dăm fără șovăire.

Și nu e între Români nimeni, pe care n'avem să-l primim cu inima deschisă și voioasă în rîndurile noastre, dacă el este gata să dea deplină ascultare comitetului nostru central.

Ear' dacă se ivește pe ici pe colo printre Români și vre-un om, care nu voește ori nu poate să dea ascultarea aceasta, să trecem pe lîngă el, să nu-l băgăm în seamă, să-l socotim ca-și-când n'ar fi, nu s'ar fi născut nici-odată.

Pe Românul, în sfîrșit, care până chiar și în timpuri ca cele de astăzi, s'ar încumeta să-și ridice glasul împotriva voinței tuturor, cu ocară grea avem să-l alungăm dela noi în ceata înstrăinaților, și nici oasele lui să nu le mai primim alături cu ale noastre!

Purtați de aceleași gânduri și stăpâniți de aceleași dorințe, să ne încordăm cu toții puterile și să le împreunăm întru împlinirea unei și singure voințe obștești, pentru-ca lumea întreagă să vadă în aievea, că sîntem un popor de oameni, care s'au sculat în picioare și stau cu capetele ridicate și cu inimile sus, ear' asupritorii nostri să înțeleagă în cele din urmă, că cu noi au să-și facă socoteala!

Avram Iancu.

Adunarea de bani pentru podobirea mormîntului marelui nostru erou național dela 1848, Avram Iancu, s'a pornit. Cu primirea și îngrijirea banilor, a fost însărcinat domnul *Tit Liviu Albini*, candidat de avocat, în Sibiu. De aceea rugăm pe toți cei-ce vor fi adunați și vor aduna bani pentru acest măreț și nobil scop, să-și trimită numitului Domn, în Sibiu, strada *Cisnădiei*, nr. 21, și nu mai mult „Administrației“ foii noastre.

Di *Zacharie Miliian*, preot român în *Dezna* (c. Arad), a primit următoarea scrisoare:

Seghedin, 6 Aprilie 1894.

Iubite Amice!

Celor, căror li-s'au dat atâtea semne de iubire și aducere aminte ca nouă, mă crede, li-s'au făcut multe bucurii chiar și în temniță.

Pentru semnele de iubire și îngrijire ce mi-ați arătat, primiți sincerile noastre mulțumiri.

„Tribuna“ ce-ți va fi sosit azi, aduce înse o epistolă, în care arăt de ce nu pot primi nici un dar bănesc, ori din ce parte el ar veni. Câtă vreme e vorba să manifestăm cu o zi mai înainte demnitatea noastră națională în toată a ei mărime, considerațiunile personale chiar privitoare la osândiții politici, trebuie să rămână pe al doilea plan.

Eată de ce și ofertul ce mi-ai trimis l'am adăugat fondului pentru ridicarea unui monument național lui Avram Iancu.

Ori-cât aș suferi aici, pentru mine e destulă răsplată, dacă văd că prietenii nu m'au uitat, și pot, împreună cu ei, începe un lucru aprobat și de maritul nostru comitet național.

Pentru toți Românii însă cred că e o datorie să depună prinusul lor de recunoștință pe mormîntul aceluia, a cărui memorie ne e sfîntă tuturor.

Semnez cu frățească dragoste
I. Russu Șirianu.

Poesii populare.

Din jurul Șiriei.

Culese de *Elena Russu* măr. *Popescu*.

Dragostea-i ca mierea dulce
De-unde-o guști nu te-ai mai duce,
Miere dulce-i dragostea.
Dac'o guști ai tot gusta;

Zise badea cătră mine
Să nu dau gură la nime.
Dar' eu dracu poate face
Să nu dau la cine-mi place.

Bădiță inimă dreaptă
Vino la noi câte-odată!
Vino cât de-a rare ori:
Într'o zi de zece ori,
De 'ți-o părè puținel.
Vino când va răsări
Și te du când a sfinți
Ca să nveți bade-a iubi!

Cât e lumea d'oiu trăi
Fată mare n'oiu iubi

Și-oiu iubi una micuță
Să fiu vara cu drăguță
Și iarna cu nevăstuță.

Bată-l naiba omul prost
Mult te 'ntrebă unde-ai fost.
Nu vede sară-i ochii,
Că umbli ca tinării
Când învață a iubi.

Mândră de dragostea noastră
A crescut un pom în coastă.
Nu știu cine-a cutezat
De pomul l-a retezat
Și dragostea ne-a stricat.

Pân' ce-i popa la altari
Preuteasa-i la ambari,
Pân' ce-i popa n lăturghie
Preuteasa bea rachie.

Sărută-mă preuteasă
Că popa s'a dus de-acasă.
Sărută-mă dascăliță
Că dascălu-i pe uliță.

Lung e dealul Șiriii
Dar' mai lung dorul mândrii,
Dealul Șiriii se gată
Dorul mândrii nici-odată.

La rēchita roșioară
Trămură-o babă să moară.
Ar muri și nu se 'ndură
C'ar mai da moșului gură.

Rēu mă doare inima
După oare-cineva,
Rēu mă doare inima
Bade, după dumneata.

Troscoțel și măierană
Duse pe badea cătană
Nu mi ciudă că l'o dus,
Cum mi ciudă că n'o spus
C'o rămas colop cu pană.
De jelea colopului
Purta-i pana corbului . . .

O purta-i și-a veștejit
Cu badea n'am mai vorbit.
Cine trece pacl' n jos?
Trece badea cel frumos,

Procesul Memorandului.

Vineri în 7 Aprilie n. s'a înmanuat celor 25 de membrii ai comitetului partidului nostru național, hârtia prin care li-se face cunoscut, că cererile de nimicire ce le înaintaseră la Curie în cauza procesului Memorandului, în contra hotărârii tribunalului din Cluj, — au fost respinse, și pe temeiul acestei respingeri, tribunalul din Cluj a hotărât ca zi de pertractare în acest mare proces, ziua de 7 Maiu n. a. c.

Și astfel, după o gândire și o trăgănare din partea guvernului de nu mai puțin ca doi ani, în urmă îl va ajunge pe încercatul nostru neam și ziua care mare și neuitată va rămâne în istoria luptelor noastre, ziua în care vitrega stăpânire încearcă cea mai desnădăjduită sfortare de a ne înfrica, de a ne sparge rîndurile ori a ne sdrobî, prin osândirea întregului nostru iubit și înțelept comitet național!

Dar' nu va isbuți nici cu una nici cu alta, nici a ne înfrica, nici a ne sparge, nici a ne înfrânge! Șiruri noue vor răsări pe urma celor căzute, și lupta noastră înainte va da! Ear' luptând cu bărbăție, la isbândă vom ajunge!

Oprirea adunării din Alba-Iulia!

Pecătoșia stăpânirii maghiare a dat un nou rod!

Aceeași stăpânire care la 4 Martie n. a pus ea însași la cale, prin slugile sale, adunarea dela Budapesta, cumpărând pe bani sufletele alor câteva sute de scăpați, plătindu-le acestora după-cum însăși foile maghiare au mărturisit, toate cheltuelile de drum, până și tăbacul și pipele din buzunare, numai ca să meargă și în schimb să-i dea un vot mincinos de preamărire și îmbărbătare întru introducerea căsătoriei civile, — aceeași stăpânire

acum când Românii aveau de gând să-i arête, că ei, din însuflețire curată, necumpărați de nimenea și nevânduți nimăru, numai înspăimântați de apropiata primejdie care amenință de sus dela Budapesta, vreau să se adune în o adunare îndoit și întreit de mare ca cea din Iudapesta, nu însă ca să spriginească pe guvern, ci tocmai pentru-ca de acolo să-i mai trimită odată un strigăt înalt și bărbătesc, că cea mai mare fărădelege față cu această iubită patrie o va săvârși de va introduce căsătoria civilă! — acum stăpânirea află de bine a oprî plănuita adunare!

Ticăloșie!

După-cum se scrie din Alba-Iulia, adunarea era să fie una din cele mai mari și mai strălucite din câte s'au ținut în întreaga țeară în această scărboasă treabă!

Deși cu o zi înainte se vestiseră convocatorii despre oprire, și ei au telegrafat în toate părțile ca oameni să nu mai vie, totuși pe ziua numită piața mare a Albei-Iulie era îndesuită cu 3—5000 de oameni din popor. Sosiseră cinci protopresbiteri: Vasile Damian din Brad, Romul Furdul din Câmpeni, Ioan Droc din Mercurea, Nicolau Ivan din Alba-Iulia și N. Dobrescu din Sebeșul-săsesc. Afară de aceea un însemnat număr de inteligenți din toate orașele celor trei comitate convocate.

Locuitorii din giurul Uioarei s'au întors înapoi dela Teiuș; cei din comitatul Hunedoarei de pe drum.

Pe la 8 oare dimineața, în ziua plănuită de adunare, era deja mare mulțime de popor în piața Albei-Iulia, și adunarea creștea mereu, cete după cete se iviau din toate părțile. Pe la 9 oare era piața plină.

Poliția a fost pusă toată sub arme ear' pe lîngă ea și 20 de gendarmi cu baionetele pe puști. Poporul a fost provocat să se împrăștie, dar' nu s'a supus. Și numai după vorbirile domnilor Nicolau Ivan și Rubin Pațița, care au îndemnat pe oameni

să se întoarcă fiecare la căminul seu în pace, că se vor lua toate măsurile, ca o nouă adunare să se concheme, — poporul s'a depărtat mîhnit de atîta ticăloșie, isbucnind în strigăte însuflețite de „să trăească Maiestatea Sa Împăratul!“

De însemnat mai e, că slujbașii civili au cerut comandai militare din Alba-Iulia ca să le pună la îndemână și miliție pentru ținerea ordinii și împrăștierea mulțimii, — dar' comanda militară le-a tăgăduit aceasta, zicînd că cătanele sînt ale Împăratului!

Ântăiul proces

pentru

adresele de alipire.

Unul dintre cele mai de însemnătate procese politice ale noastre a fost ântăiul proces de presă pentru adresele de alipire, pertractat la 3 Aprilie înaintea tribunalului din Cluj. De însemnătate pentru-că mărturisirile pe care le-a făcut improcesuatul țeran Simeon Bratu, sînt o viuă dovadă, despre hotărîrea poporului nostru însuși, de a spriginii cu toate puterile și cu toată hotărîrea lupta noastră națională condusă de partidul național, — și e de însemnătate, pentru-că mărturisirile aceluiași țeran, au dat de nou de gol obraznicele minciuni ale jidovitelor foi ungurești, că adevăcă poporul însuși nu ar fi știind nimic despre ce fac politiciii nostri, și că nemulțumiți cu stările de lucruri dela noi ar fi numai câțiva gazetari și învățați Români, dar' nu și poporul însuși!

Eată mersul însemnatului proces.

(Extras din „Tribuna“.)

Pertractarea a condus-o presidentul tribunalului baron Szentkereszty Zsigmond. Juzi votanți: Nesztor și Mikó. Notar Dr. Balázs. Acusator public Dr. Lázár Aurel.

Pe banca acusaților e autorul aderenței imprecinate: Simeon Bratu, îmbrăcat în portul sîliștenesc, și redactorul responsabil Andreiu Baltes.

Cu zobon ca vișina
El îmi rupe inima.
El 'mi-o rupe, el 'mi-o leagă
Cu trei rîfi de cipcă neagră
Cumpărată din cetate
Cu trei zloți și jumătate.

Până-'i lumea n'aș cânta
Să nu-'mi plîngă inima.
Taci inimă, taci cătea
Nu-'mi tót face voe rea,
Că n'oi trăi cât lumea.

Pe din jos de Orăștie
Vin doi frați din cătănie.
Zice frate cătră frate:
Pune frate mâna 'n șele
Să tragem una de jele.
Că de când am cătănit
Boii 'n grajd au bătrănit,
Plugu 'n șură-a mucezit,
Sbiciu 'n cui a putrezit!

Strigături.

Din Dumbrăvița.

Culese de Avram Lupan, econom.

Frunză verde de pelin,
Mândră, de când ne iubim,
Galbină-i frunza 'n mălin,
Galbină-i și s'a uscat
Vreme-i, mândră, de lăsat,
Ne-am lăsa nu ne 'ndurăm,
Ne-am iubi nu ne putem,
Oameni ne vorovesc,
Părinții nu se 'nvoesc.

Bădiță, buză de miere
Hai la maica și mă cere,
De m'a da de nu m'a da
Da-m'a frunza și iarba.
Hai, bădiță, peste deal
Lasă-'mi părinții 'n amar.

Tu eară te-ai socotit
Pe mine m'ai părăsit,
De maicata-ai ascultat
Și pe mine m'ai lăsat.

Ruginicuță deprin grâu
Vrut-aș fi să nu te știu,
Că de când te-am cunoscut
Nu pot dormi 'n așternut.

Bată-te, mândruță bată,
Ba trei fire de săcară,
Supărarea mea de-asăară,
Ba trei fire de piperi
Și gândul meu de trei seri.

Vai de mine cei aceasta
Că, mi-au spart boii fereasta
Și 'mi-a dūs dracul nevasta!
Vai de mine ce să fie
Și 'napoi de-ar fi să vie
D'apoi de nu-'mi trebui mie!

Știut-am eu întru mine
Că tot de care-'i mai bine
De-acela lumea rămâne
Dacă-'i așa fie-asa
Și de mine-a rămănea.

Apăr.: Dr. George Ilea, avocat în Cluj.

Se ia „naționalul“ (așa se numește protocolul care arată că întrebatul cine e, de unde e, ce etate are), acusatului. Acesta, Simeon Bratu, un om voinic, foarte bine făcut, și totodată de o înfățișare atrăgătoare și inteligentă, mândru de onoarea ce i-se dă, și simțitor de chemarea ce o are în fața curții cu jurați pe banca acusaților, în portul țerănesc, spune că e născut în Tilișca, gr.-or., de 40 de ani, căsătorit, tată a 5 copii, negustor în Mihalțiu, are puțină avere, știe scrie și ceti, „dar' numai românește“, n'a fost încă nici-odată pedepsit. După-ce i-se ia naționalul și acusatului Andreiu Balteș, cunoscut deja din atâtea rînduri, se dă cetire acusei procurorului și adresei implicate, care e următoarea:

Domnului Aurel Popovici și Nicolau Roman în Sibiu.

Un izvor de viață a versat „Replica“ în inimile Românilor și a dat de gol toate minciunile câte Ungurii au strînit asupra noastră, și a dovedit Europei, care s'a și convins despre nedreptățile și persecuțiunile ce suferă poporul român. Însă vița Hunilor asiatici și sîlbateci neavînd cu ce răspunde dreptei și măreței „Replicii“, s'au năpustit asupra autorilor ei, ca să-i ștergă de pe fața pămîntului, însă cu astfel de fapte nu-și vor șterge rușinea, ci vor împleți-o în patru, ca să o cunoască Europa cultă și mai bine.

Și voi martirii românismului nu vă temeți de temnițele ungurești, de unde are să vină libertatea poporului român, că toată românimea din Europa Vă admiră curagiul ce aveți, nu desperați, că și noi câteva milioane de Români Vă urmăm.

Mihalțiu, 15 Septembrie 1893.

Simeon Bratu,
comerciant.

Acusatul Simeon Bratu mărturisește, că însuși a scris și compus adresa aceasta, și tot dînsul a trimis-o la redacțiunea „Tribunei“, dar' fără epistolă însoțitoare.

Procurorul întreabă: cui ai voit să adresezi alipirea, lui Aurel C. Popovici și lui N. Roman, sau redacțiunii ziarului „Tribuna“?

Simeon Bratu: eu am trimis-o pentru Aurel C. Popovici și N. Roman, judecați în procesul „Replicii“, am adresat-o însă la redacțiunea „Tribunei“, crezînd ca și dîșii vor fi acolo.

Procurorul: de unde ai luat cuvintele cuprinse în adresa d-tale?

Bratu: din altele apărute înainte de a mea.

Un jurat: de unde ai aflat despre osîndirea lui Aurel C. Popovici și Nicolae Roman?

Acusatul: am cetit în „Tribuna“ și „Foaia Poporului“.

Alt jurat trage la îndoială că acusatul Simeon Bratu ar ști ceti, și roagă tribunalul să facă o probă cu el. Președintele îi dă acusatului un număr din „Tribuna“ din care acesta citește articolul prim „La muncă“ spre mulțumirea juratului îndoelnic.

Acusatul Andreiu Balteș, fiind întrebat, declară că nu numai a avut cunoștință, dar' însuși a rînduit, că redactor responsabil, publicarea adresei și primește răspunderea pentru asta.

Dr. Lázár Aurel, rostește vorbirea de acuză:

Zice că nici nu va vorbi mult, pentru-că obiectul acusei de azi e așa de simplu, că e peste puțină a nu-l pedepsi. Pentru-că a preamări un fapt, pe care judecătorii prin sentință l-au declarat de delict (păcat, zmin-teală politică); a numi martiri pe făptuitorii acestui delict și a-i preamări pentru săvîr-

șirea faptului pedepsit, este un lucru care lovește în prescriesele codului penal și se pedepsește după §. 174. După-ce spune că acusatul de astăzi, Simeon Bratu, face începutul proceselor de presă, ce se vor intenta în contra tuturor adreselor de aderență, publicate cu săptămînilor de-arîndul în ziarul „Tribuna“ din prilejul osîndirii „Replicii“, cere osîndirea acusaților.

Acusatul Simeon Bratu, cere să i-se talmăcească vorbirea procurorului, ear' după aceea declară că voește să se apere și el însuși, și ține următoarea vorbire de apărare:

Onorată curte cu jurați!

Mă rog să-mi iertați a Vă spune creșterea mea, ca să vedeți și D-Voastră, că ce cultură am putut eu câștiga spre a săvîrși faptul cu care mă acuză dl procuror.

Fiind în etate de 6 ani am început cu școala și am studiat normalele din satul meu. Când am fost de 13 ani, m'au luat părinții dela școală și m'au pus pîcurar la oi, fiind părinții mei economi de oi, și până la 34 ani tot cu oile am fost, vara prin munți, iarna pe câmpuri cu oile și cu fiarele sîlbatece. În etate de 34 de ani, ne mai putînd purta economia oilor, m'am apucat de negoț și am deschis în Mihalțiu o boltiță, ca să-mi pot susține cei 5 copii, pe care-i am. Până în anul 1893 n'am cetit nici o foaie, în anul 1893 însă cu mișcările acelea și cu câte s'au întîmplat, am cetit și eu „Tribuna“ și „Foaia Poporului“.

Puteți vedea, domnilor, că eu nu am cultura de a pute face ațîtare.

Așadară cetind eu în anul 1893 aceste foi, și vîzînd sute de adrese pentru suferința ce avea să o facă Aurel Popovici și Nicolau Roman, am luat și eu din câteva cuvintele, care sînt scrise în adresa de alipire de față, dar' nu am avut scopul și nici prin minte nu mi-a trecut să fac ațîtare, fără eu am scris numai ca să îmbărbătez pe aceia, care au să suferă pentru noi, pentru-că vîzîndu-se îmbărbătați și de oameni din popor suferă mai cu tărie. Și eu am o inimă bună încît pe ori-și-cine îl vîd la năcaz îmi e milă de el, fie Român, fie Maghiar, fie Țigan, fie cine va fi. Cu atît mai mult de un Român când îl vîd la năcaz îmi e milă, pentru-că și eu sînt Român, și vreau să mor Român și îmi iubesc patria, națiunea și limba în care m'am născut! Pentru-că tot omul, care nu-și iubește națiunea și limba lui, acela e un renegat și un miserabil, și acela nu va fi fericit nici în acest veac, nici în cel viitor, ear' cine își iubește națiunea și limba până în sfîrșit, acela va fi fericit. Spre pildă, domnilor, un Maghiar, care își cunoaște națiunea și limba și se lapdă de ele, oare nu l-ar face Maghiarii renegat și miserabil, oare nu l-ar declara în fața lumii de mișel, ceea-ce ar și vrednici? Și un Maghiar, sau zece, sau o sută, care ar suferi pentru națiunea maghiară, nu ar primi oare adrese de îmbărbătoare, și oare nu i-ar declara în fața lumii de martiri naționali, ceea-ce ar și vrednici? Eu cred că nu va fi nimeni să zică, că nu am toată dreptatea!

Vă rog dară, domnilor, a ne da voe și nouă ca să ne iubim limba, națiunea și oamenii nostri care suferă, pentru-că numai din iubirea națiunii și a limbii trăesc astăzi deosebitele popoare din lume, căci un popor, care nu-și iubește națiunea și limba, acela piere, și se topește în alte popoare, care își iubesc limba și națiunea. Așa și poporul maghiar și cel român numai din iubirea națiunii și a limbii trăesc astăzi între popoarele din lume.

Vă rog, domnilor, a ne da dară voe și nouă să ne iubim oamenii nostri, care suferă pentru națiune, căci Lucaciu, Brote, Albini și toți care au suferit, pentru națiune au suferit, căci de alta nu au avut lipsă, pentru-că sînt oameni cu stare bună și au putut trăi pașnici și liniștiți la casele lor, dară se vede că numai iubirea de națiune i-a împins ca să suferă.

Și să nu cugete nimeni că numai câțiva inteligenți sînt nemulțumiți cu starea de acum, ci întreg poporul român este nemulțumit, că eu sînt din popor și vîd mai bine decît dînt de sus, cât e de nemulțumit poporul. Mai ales de când cu demonstrațiunile dela Turda, Arad și Oradea-mare așa au intrat în poporul român un simț național, încît nu va fi putere pe lume care să-l desfacă de programul partidului național. De aceea, mă rog, domnilor, mai bine ar fi să cercați cu alte mijloace mai blînde, ca să ne apropiem unii de alții și să trăim în pace și în liniște unii cu alții, lucrînd mîna în mîna spre fericirea și bunăstarea patriei.

Vă rog, domnilor, a lua acestea în socoteală și a mă declara de nevinovat.“

Apărarea acusatului, rostită cu voce blîndă, dar' hotărîtă, a fost cu vîdită plăcere primită din partea publicului de față între care, spre deosebire noastră mîngăiere, am vîzut și vre-o câțiva frați bucureșteni, veniți anume să fie de față la pertractarea procesului nostru.

După acusat, vorbește apărătorul seu, dl avocat Dr. George Ilea, care cu legea în mîna, răzimat pe parafrasi și pe dovezi puternice, apără pe acusat, dovedindu-i nevinovăția. Făcînd o asemănare între starea noastră asupra de pe vremea iobăgiei și cea de azi, zice: „Singura deosebire între atunci și acum este, că la noi astăzi nu nobilii (nemeșii), ci fiii naționalității maghiare sînt apăsătorii, ear' cei apăsători nu mai sînt iobagii legați de glie, ci naționalitățile nemaghiare din țeară“.

Și mai departe:

„E înzadar domnilor, dar' azi în poporul român trăește, se lățește și înaintează tot mai mult conștiința de rasă și a individualității lui naționale“.

Ear' pentru a pute arăta nevinovăția adresei, apărătorul vorbește de „Replică“, la care s'a referit, dar' președintele îl întrerupe mereu și-l oprește a mai vorbi de „Replică“, din care pricină apărătorul restrîns în apărarea sa, necăjit se vede silit a înceta apărarea, cerînd pe scurt scutirea de pedeapsă a acusaților.

După vorbirile de apărare, se ridică ședința făcîndu-se o pauză de 10 minute. Jurații ca și în cele două rînduri de mai înainte, es și se mestecă printre public fără a-și mai cere voe dela președinte.

După deschiderea de nou a ședinței acusatului răspunde la vorbirile de apărare, zicînd juraților: Eată domnilor, ce înfrurire „rea“ au foile „Tribuna“ și „Foaia Poporului“. Pildă procesul de față.

Apărătorul Dr. Ilea îi răspunde pe larg, dar' vorbind și de pertractarea din urmă, și lovind în cuvîntul de acuză de atunci a procurorului, președintele îl oprește, și dl avocat se vede silit a înceta cu apărarea înștiințînd cerere de nimicire.

Jurații s'au retras de au dat răspuns întrebărilor obișnuite, declarînd pe acusați de vinovați, ear' pe temeiul declarației lor, tribunalul se retrage și el și aduce cunoscuta osîndă!

CRONICĂ.

Procesul nostru. Să știe că în procesul al doilea al foii noastre dl *I. Russu Șirianu*, ca redactor răspunzător a primit 15 zile închisoare de stat, și că procurorul a înaintat la Curie cerere de nimicire a judecării, între altele și pentru-că de ce nu s'a dat redactorului temniță ordinară. Curia a nimicit judecata întrucât privește pe redactorul răspunzător, cerând tribunalului din Cluj rînduirea unei noue pertractări. Tribunalul a numit ca termin nou pentru acest scop ziua de 23 Aprilie n. a. c., când iubitul nostru redactor întemnițat va fi dus de nou la Cluj și pus, de sigur, în temniță ordinară.

Proces amînat. Pe ziua de 10 Aprilie n. se pusese pertractarea pornită contra învățătorilor *George Petrovici* și *R. Crăciun* pentru un apel ce-l publicaseră vara trecută în „*Tribuna*”. Acest proces a fost amînat pe 18 Aprilie n. din pricină că dlui Petrovici nu i-s'a putut inmanua citația la vreme și de-adreptul.

Maiestatea Sa Împăratul, trecînd în zilele din urmă spre *Abbazia*, unde mergea să se întâlnească cu Împăratul Prusacilor, la *Laibach* avînd o vorbire cu baronul *Hain*, a osîndit cu cuvintele cele mai aspre purtarea cea necuviincioasă a *Ungariei* (adecă a Ungurilor din ea) care preamăresc atîta de mult pe *Kossuth*, rebelul dela 1848!

Suta de procese. Joi în 29 Martie n. a fost ascultat de judele cercetător din Cluj, dl învățător din Feiura *Iuliu P. Mureșan*, pentru o adresă de alipire ce a trimis condamnatului *Aurel C. Popovici* după procesul său. Dl *Mureșan* a recunoscut de a D-sale adresa, luînd răspunderea pentru densa.

Pentru Horia, Cloșca și Crișan, capii revoluției țerănești din 1784, s'a ținute la 12 Martie un parastas în *Rîmnic-Velcea* (România). Parastasul a fost făcut la dorința alor 30 de familii de Români din *Seliște* (lungă Sibiu) duși și așezați acolo. Au slujit trei preoți, și deși zi de lucru, toți au luat parte în haine de sîrbătoare la această slujbă aducătoare aminte de eroii numiți, omorîți prin tragere în roată pe piața *Albei-Iulia* la 1785 pentru-că răsculăseră iobăgimea în contra apăsării de ne mai suferit ce îndura.

Reuniunea învățătorilor gr.-or. din tractul Mercurii, după-cum ni-se scrie de acolo, în una din ședințele sale ținut săptămîna trecută, a adus hotărîrea, că „*Foia Poporului*” să fie socotită drept foia oficială a acelei Reuniuni, luînd membrii ei în sarcinarea de bună-voe a lucra întru răspîndirea cât se poate mai mare în popor a acestei foi. Noi luăm cu deosebită plăcere la cunoștință această veste, mulțumind membrilor numitei Reuniuni, pentru luarea aminte ce ni-o dau, și pentru spriginul ce ni-l făgăduesc.

Axente Sever, neînfricatul soț de luptă din 1848, al marelui *Avram Iancu*, după-cum vestesc foile din România, a sosit în București, și se află greu bolnav acolo la un frate al său.

Plante de pomi altoiți. Comitetul central al „*Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiului*”, prin un trimis al seu va planta Duminecă la 3/15 Aprilie a. c., în grădina fiecărui membru al reuniunii din co-

muna Sadu câte un altoi de măr pătul. Cu această ocaziune se vor da instrucțiuni cu privire la cultura ulterioară a pomilor. La această lucrare a comitetului reuniunii agricole sînt bine văzuți toți membrii și spriginitorii reuniunii.

Raritate. În *Ibănești* un om ține două capre. Le-a hrănit și grijit bine, și acum în Martie una i-a fătat patru iezi, ear' una trei.

Moarte. *Anuța Bora* născ. *Frasilă* soția primarului din *Lăturenii* a răposat la 11 Martie v. a. c. în durerile nașterii.

Nou cor de plugari s'a alcătuit în comuna *Sevestrenii* sub conducerea bravului fost învățător *Nicolau Peștes*. Poporul se bucură foarte mult de acest lucru și e foarte însuflețit pentru biserică. Cu Dumnezeu înainte! Ne bucurăm din inimă!

Tot de acolo ni-se scrie că locuitorul *Ioan Popa* și cinstita lui familie a dăruit pentru renoirea potirului sfîntului altar suma de 10 fl. pentru ceea-ce i-se aduce mulțumită ferbinte.

Din Ohaba, despre care am fost scris că acolo au ars mai astă-toamnă 31 familii, se aduce mulțumită publică următorilor binevoitori care au trimis ajutor nenorociților, anume, dlui *Bucur Popovici*, care la 1877, când satul a fost eară nimic de foc, a dăruit 65 fl. pentru nenorociți, ear' acum fiica D-sale d-șoara *Maria Popovici* a făcut o colectă (adunare) și a strîns pentru nenorociții prin foc 84 fl. Faptă frumoasă și creștinească care se laudă ea de sine din destul.

Loc deschis. *)

Convocare.

În zilele de 22 și 23 Aprilie a. c. st. v. se va ține la *Poiana* în una din salele școlii dela *Vadu* adunarea generală a „*Reuniunii învățătorilor gr.-or. din protopopiatul Mercurii*”, după următorul

Program :

1. Vineri dimineața, dela oarele 9—10 se va săvîrși în biserică cea mare serviciul dumnezeesc, în decursul căruia se vor aminti și membrii fondatori ai Reuniunii.
2. La oarele 10 se va deschide ședința I. se va ceti apelul nominal și se vor încassa taxele curente și restante.
3. Conform regulamentului intern, membrii ordinari vor fi recercați de a ține cu elevii școlii prelegeri din diferite obiecte.
4. Ședința a II-a la oarele 3 p. m. — Se vor critica prelegerile ținute în ședința I., ear' unul dintre învățătorii din Apoldul inferior va trata tema „*Însemnătatea fizicei*”, ca obiect de învățămînt în școlile populare.
5. Prelegeri practice din *Fizică* și *Istoria naturală*, cu critica lor.
6. Sîmbătă dela oarele 9—11 participarea tuturor membrilor la serviciul divin în biserică din *Vadu*.

Ședința a III-a înscrierea de membri fondatori și ajutători. Raportul casarului despre starea fondului și a cassei. Interpelări și propuneri de sine stătătoare. Încheierea. Din ședința comitetului ținută în *Poiana* la 16/28 Martie 1894.

Emanuel Beza,
președinte.

Aron Șerb,
secretar.

*) Pentru cele cuprinse în rubrica acestei redacții nu primim răspunderea.

Mulțumită publică.

În decursul celor din urmă 2 ani de zile, s'au distins prin binefaceri exemplare față de biserică noastră gr.-or. din opidul *Hunedoara* următorii prea vrednici parochieni :

1. *Mihuț Toma* a cumpărat un rînd com. plet de vestminte bisericesti cu frumoasa sumă de 70 fl. v. a.

2. *Nicolae Stoichiția sen.*, harnicul nostru epitrop a cumpărat un rînd de vestminte de catifea neagră în preț de 45 fl. v. a.

3. *Maria Băeț n. Dima* a lăsat a se face un prapore mic cu 30 fl. v. a.

4. *Alexandru Dima sen.* a dăruit un rînd de vestminte bisericesti în sumă de 50 fl. v. a.

5. Dl *Mihail Rimbaș jun.* a ostenit a colecta pe seama fondului școlastic gr.-or. ce e a se înființa, suma de peste 100 fl. v. a.

Drept-aceea în urma acestor jertfe în adevăr creștinești și demne de toată lauda cu multă plăcere aduc și pe calea publicității, în numele parochiei noastre gr.-or. adîncă mulțumită acestor parochieni pentru faptele lor nobile.

Hunedoara, 5/17 Martie 1894.

George Oprea,
paroch gr.-or.

Mulțumită publică.

Comitetul parochial gr.-or. din comuna *Cața*, protopresbiteratul *Cohalmului* din pri-lejul plăcut al unui dar de 500 lei făcut de frații și familia *Mircea*, prin care s'a pus temeiul unui nou fond bisericesc, din ale cărui interese să se plătească cu timpul un al doilea învățător, își ține de plăcută datorință, ca pentru această faptă nobilă să le aducă jraților și familiei *Mircea*, în numele bisericii noastre cea mai adîncă mulțumită.

Totodată îi privește biserică noastră de membrii fondatori, ca pe unii care au pus basă acestui nou fond bisericesc; deasemenea vor fi priviți de membri fondatori și toți aceia, care vor contribui și în viitor cu una sută (100) lei sau una sută (100) coroane v. a. la fundațiunea mai sus amintită; ear' cei care vor contribui sub una sută lei sau coroane, se vor privi de membri ajutători.

Acest act de mare binefacere, a dat și un puternic îndemn la mulți dintre binevoitorii frați de-ai noștri trecuți în parte mare în România, care la apelul comitetului parochial au contribuit cu următoarele sume :

Dl *Nae Mircea*, neguțator în *București* 100 lei, *G. Mircea*, proprietar în *Cața* 100 lei, *Victor Mircea*, neguțator în *București* 100 lei, *Ignat Mircea*, student în *București* 100 lei, *Eva Mircea* 50 lei, D-șoara *Anicuța Mircea* 50 lei, dl *G. Comșa*, neguțator 50 lei, dl *I. Căbășan*, neguțator 30 lei, *N. Făgărășan* 25 lei, *M. Făgărășan* 25 lei, *G. Boeriu* 30 lei, *N. Boeriu* 30 lei, *Iacob Comșa*, *G. I. Comșa*, *N. Făgărășan*, *I. Lungu*, *G. Mircea* și *Moise Boeriu*, *N. Cornea*, *T. Mircea*, *I. Boeriu*, și *I. Comșa* câte 20 lei. *I. Pălășan*, *G. Sasu* câte 15 lei, *Stefan Bucur* 11 lei, *Anica Ionescu*, *Traian Cornea*, *N. Cornea*, *N. Pălășan*, *Traian Mircea*, *N. Văsii*, *T. Urs*, *M. Todor* și *N. Mircea* câte 10 lei. *G. Todor*, *I. Todor*, *N. Bucur*, *M. Bucur*, *I. I. Todor*, *St. Gavrilă*, *I. Todor j.*, *Elisaveta Mircea*, *I. Cornea*, câte 5 lei, *G. G. Vasii* 4 lei; *I. Fătu* 2 lei 50 bani, *Bucura Văsii*, *N. Boeriu*, *N. Oprea*, *D. D. Boeriu*, *G. Făgărășan*, *M. și A. Rădulescu*, *Iust. Todor*, *D. Făgărășan* câte 2 lei. *P. Bucur*, *Maria Vasu* câte 1 leu 50 bani, *T. Sasu*, *G. Axente* câte 1 leu, *M. Boeriu* 50 bani. Cu totul 1144 lei.

Comitetul parochial în ședința sa din 15 Febr. a. c. a hotărît să exprime și pe calea aceasta în numele întregii comune bisericesti cele mai vii și călduroase mulțumiri tuturor acestor evlavioși binefăcători.

Cața, 22 Febr. 1893.

Pentru comitetul parochial :
Ioan Mircea,
paroch și președinte.

ECONOMUL

redactat de D. COMȘA.

Varza și legumile înrudite.

I.

Varza (vearza, verza; curechiul).

Cultura acestei legumi, atât de răspândită la noi, este, după-cum se știe, de o mare însemnătate economică. Varza, numită pe alocurea curechiu, se face mai ales în pământurile grase, fragede și scutite de vânturi reci; seceta și pământul uscăcios nu-i priesc. De altcum, ea se împacă până și cu pământul năsipos și sterp din firea sa, dacă s'a fost îngrășat cu mult gunoiu putred și apoi se udă de repețite-ori. Căpățini îndesate și de o mărime neobicinuită am văzut isbutind mai cu seamă în pământurile, care preste vară se îngrășase, în mai multe rânduri, cu gunoiu fluid (curgăcios), pregătit din urină (ud) stătută, sânge, găinaț, cenușe și multă apă.

Pentru cultura în mare se potrivesc cu deosebire soiurile târzii cu căpățini îndesate și numeroase foi subțirele. Între soiurile târzii aveau bune se numără: varza de Erfurt și de Magdeburg, varza de Saint-Denis și de Braunschweig, varza uriașe de Strassburg și de Ulm.

Țeranii nostri ar face bine să prăsească și ei, fie și numai pe o mică întindere de pământ, așa numită varză roșie cu căpățini mici și îndesate de un roșuvioriu cum și varză timpurie cu căpățini fragede, lungurețe și une-ori ascuțite.

Răsădul de varză se prășește în resadniță, despre care am vorbit mai pe larg în foaia noastră nr. 3 a. c. Prăsirea se mai poate face în cutare strat (răzor) adăpostit din fața soarelui. Pământul ar trebui pregătit cu o deosebită îngrijire. Sămănatul se va face prin Martie sau cu începerea lui Aprilie. Firele de sămăntă se împrăștie în depărtare de 6 cmt. cel puțin. De-asupra se presară sau se cerne țărână mănoasă în grosime de abia 2 cmt. Stratul astfel sămănat se apasă bine cu dosul lopeții sau cu o scândură netedă, apoi se udă cu străcurătoarea. Udatul se reînnoește în fiecare seară, afară dacă întrevin ploii.

Tinerile plante se curăța de burueni și, cerând trebuința, se răresc. Pe când amenință bruma sau bate vântul rece, ele ar trebui adăpostite prin tufe de fasole sau de brad, măracini sau altceva, firește așa, încât razele soarelui să aibă pe unde străbate.

Varza înaintează mai ales în pământurile, care s'au fost gunoite și întors (săpat) cu hârlețul (arșeul, hârșeul) încă de toamna. În ajunul săditului, pământul se întoarce din nou și se curăța de rădăcinile buruenoase, se greblează adânc și se împarte în straturi (răzoare) de câte 120 cmt. lățime. Potrivit cu mărimea soiului,

răsădul se pune în depărtare de 40—80 cmt. Țeranii nostri fac greșeala, că pun răsădul prea aproape. Firele de răsăd se înfig până aproape de foi, apoi se implântă săditorul (țerușul, pociumpul) la o mică depărtare și se cărnește înspre fir așa ca rădăcinile să vină cu pământul în nemijlocită atingere.

Săditul se va face seara pe răcoare sau și mai bine în urma unei ploii. Pământul cât de cât uscat se va uda din greu, înainte și după sădit. Cât ține uscăciunea și până să prindă răsădul putere, udatul se reînnoește cât mai adese-ori. Până să înceapă varza a se învâli, pământul se scormonește și se curăța de burueni în vre-o 3 rânduri. Soiurile timpurii se recoltează (culeg) pe rând în cursul verii. Recolta celor târzii urmează a se face până a nu se fi înăsprit gerul.

Despre păstrarea și înăcritul (muratul) verzii vom vorbi cu alt prilej.

Rămâne să atingem pe scurt purcederea de urmat când cu prăsirea sămăntii de varză.

Căpăținile de prăsilă să fie cât mai îndesate, grele, mari și îndeplin sănătoase, dacă este să dobândim sămăntă de frunte în toată puterea cuvântului. La scoaterea din pământ se va purta firește grijă, nu cumva să se vatăme cotoarele și rădăcinile. Peste iarnă se păstrează într'o pivniță uscată cu rădăcinile în năsip, care se va jilăvi când și când. Cu începerea primăverii se sădesc în grădină, îngropând rădăcinile și căpățina până oblu cu fața pământului. Urmarea este, că se ivește un singur cotor puternic. Cotoarele mai slăbuțe trebuie rupte care cum ar odrăși, grămădind astfel mizga în cotorul merit a produce flori și sămăntă. Vre-o 2—3 săptămâni după sădire, vârful căpăținilor se creștează cu un tăiș ager cruciș și curmeziș. Prin aceasta se înlesnește resbaterea cotorului amintit. Săpatul și udatul se repetesc după trebuință. În ajunul înfloririi, cotoarele se leagă de câte un arac (par, pocie) scurt. Tecile cu sămăntă se culeg pe rând care după ce a început să se uște și se păstrează la un loc uscat și aeris.

II.

Varza creață (varza nemțească; chilul, chelul) are foi încrețite sau beșicoase și căpățini mult puțin rotunde sau lungărețe. Întrebuințarea căpăținilor e cunoscută. Varza creață face parte din legumile, care cer pământ gras și bine pregătit; pământul năsipos, seceta și vânturile nu-i priesc.

Multe soiuri timpurii și târzii se deosebesc mai cu seamă în ce privește mărimea, greutatea și forma căpăținilor, având foi mult puțin încrețite și de culoare gălbănie sau verzue. Este și un soi uriaș cu căpățini de 5—6 chilog.

Sămănatul ar trebui făcut pe când începe a se desprimăvâra. În resadniță se prășesc numai soiuri timpurii.

Prăsirea și săditul se îndeplinesc întocmai ca la varza obicinuită. Pământul de sădit se îngrășe mai întâiu cu mult gunoiu putred, se sapă adânc cu hârlețul și se greblează. Udatul și plivitul se reînnoesc cât mai adese-ori. Urmarea e, că răsădul se întărește până a nu fi apucat purecii de pământ să-l ciuruească. Amenințat sau atins fiind de brumă, el se stropește cu apă spre a-l apăra de arșița soarelui.

Printre firele de răsăd se poate sădi ceapă sau lăptucă (sălată, șelată) timpurie, care se vor recolta până a nu fi început formarea căpăținilor. Pământul se scormonește în 2—3 rânduri și se udă cât mai des, seara sau dimineața pe răcoare.

Recolta soiurilor timpurii începe la vre-o 2 luni după sădit. Prin amânarea recoltei până într'un târziu, adese se întâmplă să plesnească căpăținile îndesate.

Prăsirea sămăntii urmează a se face ca la varza obicinuită.

III.

Calarabele (călarabele, calarambele, caralambele). Această legumă se cultivă pentru miezul cuprins în căpățina ce se formează prin îngroșarea treptată a cotorului vioriu sau de un verde deschis.

În deosebire de numeroasele soiuri timpurii cu miez adese foarte fraged și căpățini mici, soiurile târzii produc căpățini de o mărime adese uriașe și se pot erna cu înlesnire. Calarabele iubesc pământul cald, mănos și încălțva adăpostit. Uscăciunea întârzie creșterea și pricinuește învîrtoșarea miezului. Cel mai sigur mijloc este udatul cu îmbelșugarc. Ploile îndelungate au de urmare plesnirea căpăținilor.

Sămănatul calarabelor timpurii ar trebui reînnoit de câteva ori peste vară, dacă este să putem recolta căpățini fragede aproape ori și când. În adăpostul resadniții se poate sămăna prin Martie. Răsădul se va pune în depărtare de vre-o 30 cmt. Prin înfigerea în pământ până lungă foi, căpăținile rămân fragede și mustoase timp mai lung.

Calarabele târzii, numite și ernatice, se sămăna prin Aprilie și se sădesc în depărtare de 50—60 cmt. Nimic mai greșit decât a rupe foile mai mari sub cuvânt de a spori dezvoltarea căpăținilor.

Prin amânarea recoltei, căpăținile timpurii se lemnoșesc. Calarabele de ernat se scot cu rădăcini cu tot și se pun undeva ca să se svinte bine, apoi se așează în pivniță printre năsip uscat, cu rădăcinile în sus, împedcând astfel mucezierea și creșterea mai departe.

Din sămăntă prăsită în vecinătatea rapiții, verzii și altor plante înrudite ușor ne trezim cu cotoare netrebnice drept că

pățini. Și fiindcă corcirea anevoe se poate întimpina, este negreșit bine să cumpărăm sēmēnța și așa efină.

IV.

Carfiolul, (cartașiolul, cartișiolul; conopida). Între speciile vărzoaselor, carfiolul se privește de cea mai aleasă și desevirșită legumă. Nu isbutește decât în pământurile grase, fragede, săpate adēnc și scutite de vânturi. Carfiolul trebuie udāt cu îmbelșugare. Foarte priincioasă este îngrășarea cu gunoiu fluid.

Soiurile se împart în timpurii și târșii.

Soiurile timpurii se vor sēmēna cu începerea primăverii. Fie că se prășește în rēsadniță, fie în cutare strat al grădinii, rēsadul se va supune la o deosebită îngrijire. Săditul urmează prin Maiu sau Iunie. Depărtarea să fie de $\frac{1}{2}$ m. De când cu săditul și până în ajunul recoltei, plantele se udă bărbătește cu apă stătută, scormonind pământul de câte-ori amenință a se coji sau a se îmburueni.

Pe când se apropie recolta, foile din vecinătatea căpăținei se îndoaie spre olaltă; căci expuse fiind luminei, căpăținile (flo-rile) se amărăesc și capetă o față verzue. Recolta se face pe când încep căpăținile a se deșira. Chiar și în pivniță la rēcoare, ele nu se pot păstra mai mult de 2—3 săptămāni.

Prășirea sēmēnții e împreunată cu mari greutateți. Rēmāne deci să cumpărăm sēmēnța dela neguțatori.

V.

Varza de Bruxela este fētul cel mai tiner în familia vărzoaselor, între care se deosebește prin un gust aevae minunat. În condiții priincioase, cotorul se acopere de jos până sus cu căpățioare indesate de mărimea nucilor; virful este înzestrat cu o coroană de foi. Această prețioasă legumă ar trebui împământenită și la noi, mai ales în și aproape de orașe. Pământul, în care se cultivă, să fie lucrat adēnc, fraged și gunoit din greu.

Sunt două soiuri, unul mare și altul pitic.

La sēmēnat se purcede prin Aprilie. Rēsadul se plantează dechilin sau printre calarabe timpurii, lăptucă și așa m. d. Depărtarea să fie de $\frac{1}{2}$ m. Cultura mai departe seamănă cu a celoralte vărzoase. O lucrare neapērată este tăerea inimei și celor 2—3 foițe de pe virful cotoarelor. Astfel mizga se abate înspre încheieturile foilor și dă naștere la numeroase căpățioare ce se culeg care după ce s'au învilit de ajuns. Ploile dese pricinuesc desfacerea căpățioarelor.

Păstrarea peste iarnă este anevioasă.

D. C.

Stirpiți din vreme cuiburile de omide.

În „Foia Poporului” nr. 5 din anul trecut publicasem o expunere amēnunțată, în care am fost stăruiț din res-

puteri pentru stirpirea cât mai timpurie a cuiburilor de omide (moli), osândind totodată obiceiul foarte păgubitor, după care țeranii nostri, aproape toți, amână stringerea și nimicirea acestor cuiburi de pe o săptămână pe alta și adese pentru totdeauna. Între altele ne adresasem cătră preoții, învățătorii și ceilalți cărturari să-tești cu sfatul binevoitor să premeargă cu exemplu bun și am fost învinuit primarii (juzii, chinezii), care prin lege îndatorati sunt să întrevină, cerēnd trebuința, cu aspre pedepse.

În cursul anului trecut avut-am durere! numeroase prilejuri să ne incredințăm, că glasul nostru n'a aflat rēsunetul dorit. În adevēr, abia unde și unde am vēzut făcēndu-se cel dintāiu pas spre îndreptare. Multe comune am perindat în primăvara și vara trecută și nicāiri stirpire de cuiburi în regulă! Țeranii, mai toți, în frunte cu primarii și ceilalți fruntași, au privit și privesc cu nepēsare, cum droaia omidelor se respāndesc în dragă tignă, despoind bieții pomi de frunze și flori și amenințānd cu nimicire roade și pomi.

Economii nostri dela sate știu și ei să prețuească foloasele roadelor, când însă vorba este de tăiatul crengilor netrebnice și mai ales de stirpirea cuiburilor de omide, ei se codesc așa zicēnd pe întrecute, lāsānd pomi și flori și roade în grija sorșii, cu o nepēsare vrednică de cea mai strașnică osāndă.

Eatā ce ne-a îndemnat să ridicām glasul din nou și să stăruiem earāși și earāși pentru nimicirea din vreme a cuiburilor de omide, acești vrășmași neimpăcați ai pomilor. Înadins zicem din vreme; căci amānānd stirpirea până ce omidele au apucat să se imprăștie, de giaba ne-am opinti.

Cel mai sigur și îndemānatic mijloc este și rēmāne să stringem unul câte unul cuiburile de ouē într'o traistă sau altceva. O cerință neapērată e să stringem cuiburile toate toate și apoi să le ardem pe foc.

Am repețit cuvēntul toate, fiindcă chiar și numai 3—4 cuiburi sunt de ajuns pentru de a nimici sumetenie de frunze și flori. Cu desevirșire greșit este a lāsa cuiburile imprăștiate sub pomi, a le ținea grāmadă în cutare unghiu al grădinii sau a le svirli pe apă. A spune urmāriile unei purcederi atāt de nechibzuite, așa credem, e de prisos.

Stringerea cuiburilor se îndeplinește cu mână, pe când adie vēntul sau și pe timp domol și luminos. Unde nu am putea ajunge cu mână și nici cu ajutorul scării, ne vom servi de foarfecile de omide, înadins menite spre acest scop. În timpul mai nou s'a introdus așa numita făclie de omide, care și ea se potrivește.

Când nu mai au ce roade, știut este, omidele se coboară din pomi și dau nā-

vală asupra grădinilor învecinate așa că economii harnici ușor ajung a fi jertfa vecinilor leneși. Prin urmare, de o stirpire aevae isbutită a cuiburilor poate fi vorba numai unde întrevin cu toții sau aproape toți, care au pomi în comună. Și curățiti ar trebui pomii și altoii și pădureții de altoit întocmai ca și arborii (pomii sēlbatici), mārācinii, pēduceii și alte tufe, care s'ar afla în grădină sau vecinătatea ei și care adeseori sunt încărcate de cuiburi cu ouē de omide.

Între vrășmașii firești ai omidelor, fluturilor și altor insecte (gāngānii) stricācioase se numēră: aricii (haricii), cărtițele (sobolii), breăștele, brotaccii, șopārlele, lilieci și aproape toate pasērile. Ca respłată pentru marile foloase ce ele aduc omului, aceste animale nu cer alta decât să le cruțām viața și să le îngāduim a trăi în bună pace.

Grăpatul holdelor.

Țeranii nostri vor clātina din cap și unii din ei se vor cruci chiar și numai auzind de grăpatul holdelor. Dar' o cercare în mic ajunge spre a se incredința însiși, că holdele grăpate propășesc mult mai bine decât lāsate fiind în grija sorșii. Neapērat este să brodim un timp, pe când pământul e svintat binisor.

Tocmai fiindcă au crescut cu îmbelșugare, holdele mari și indesuite ar trebui grăpate bărbătește, cruciș și curmeziș, una ca să se rārească încātva, alta și mai ales pentru de a le scuti de cădere. La holdele cam rari se va aplica o grăpare mai domoală. Adevērāt că unele fire se smulg, însă cu atāt mai bine înfrățesc și se desvoaltă firele remase.

Operația grăpării are de urmare stirpirea multor burueni și scormonirea atāt de priincioasă a pământului dintre rădēcinile holdei.

Deși turtitā prin grapă, holda în curēnd se înalță și capetă putere, mai ales dacā s'ar nimeri să ploauă în curēnd.

Trebuința apēsării cu tăvălucul (tăvălicul, tăvala, sulul) se ivește mai cu seamă atunci, când gerul a înfēnat pământul așa, încāt rădēcinile holdei amenință a se desprinde și a rēmānea pleșugite de țērānă.

Alegerea ouēlor de prășilă.

De nenumērate ori auzim pe țerancele noastre jeluindu-se, că multe din ouēle clocite au rēmās sterpe și că cloștele (clocele) nu au scos decât jumētate atātia pui câte ouē clocise; nu arareori se întēmplă să iasā abia 5—8 pui din ouēle puse cu îmbelșugare. În adevēr, este neobicinuit să auzi pe cutare țērāncă lāudāndu-se cu atātia pui câte ouē pusesse sub cloșcă.

Pricina trebuie căutată mai ales în alegerea nepotrivitā a ouēlor de prășilă.

Vom înșira deci cerințele ce ar trebui să întrunească ouăle de prăsilă.

Ouăle să fie nevătămate, mari și cât mai proaspete. O cerință neapărată este să fie fructificate (pladite). Spre a dobândi asemenea ouă ar trebui să mărginim împărechierea între cel mult 7 găini și un cocoș tinăr și puternic. Din ouăle adese mici ale puicelor de un an ne trezim cu pui de asemenea mici și slăbuți. Întâietate se cuvine găinilor de doi ani ca având ouă mai mari și îndeplin desvoltate.

Ouăle murdărite au scăderea, că se alipesc de pene și uneori îngreuiază eșirea puilor. Murdăria deci se va înlătura prin spălarea cu apă stăpărată. Ca fiind înzestrate cu două gălbinișe, ouăle din seamă afară mari nu sunt bune de prăsilă. Aceeași se poate zice despre ouăle crepate ori și cât de puțin.

Ouăle de clocit se vor păstra la un loc uscat, răcoros și ferit de razele soarelui. Ele se așează culcate întocmai ca în cuib, ear' nu cu vârful în jos.

Dacă întrunesc cerințele atinse mai sus și împăchetarea a fost în regulă, ouăle de prăsilă pot fi trimise în depărtări ori cât de mari fără nici o temere. Împăchetarea se face în lădițe groase printre țărițe, firește așa încât ouăle să nu vină în atingere. Nemijlocit după sosire, ele se despachetează și se pun la odichnă vre-o 2—3 zile, apoi se așează în cuib.

Despre gutui.

Gutuiul (gutăiul) este cunoscută tufă rămoasă, care s'a fost adus odinioară din Italia și care se prășește mai ales din vlăstări (pui) sau și din butași (botași, jancuri, homlitași). Din fructele (roadele) acestei tufe vedem gătindu-se, mai ales la orașe, dulceață, „compot“ și alte mâncări prețioase. Fructele mari și coapte de ajuns se bucură de o trecere mai bună decât alte poame și se vând cu prețuri adese foarte bune. Prășirea și cultura sunt lesnicioase. Destul că gutuii vrednici sunt de a se cultiva pe o scară mult mai întinsă decum se întemplă la noi.

Gutuiul cere pământ umed, gras și înfănat din firea sa. În pământurile uscăcioase, el rămâne slăbuț și produce fructe mici și lemnoase. Din când în când tufe de gutui trebuie reținute, rădăcinile uscate și de prisos și gunoind pământul din jurul rădăcinilor. Ramurile subțirele isvorite din trupină ar trebui înlăturate an de an.

Leac contra pistruiilor.

Cu numirea de pistrui se înseamnă petele ce mulți oameni capătă pe obraz în timpul verii. Aceste pete se pot îndepărta, așa scrie „Vatra“, cu apă de trandafir, în care s'a topit „borax“. La

15 decag. apă se vine 1 decag. de borax. Pe urmă se adaogă câteva picături „tinctură de benzoe“ sau „eau de Cologne“. Cu un burete udat în această apă se spală obrazul bine, înainte și după culcare fără a-l șterge. A doua zi însă nu este ertat să ne spălăm cu săpun, ci numai cu apă curată. Purcederea se reînnoește până ce pistruii s'au făcut nevăzuți.

Curățirea sticlelor molipsite.

Sticlele (glăjile, uegile), în care s'au fost păstrat leacuri, petrolu și c. l., ar trebui spălate cu apă caldă, în amestec cu făină de muștar negru. Cu chipul acesta, ele se fac străvezii și pierd atât gustul cât și mirosul de mainainte.

Pentru tovărășiile și reuniunile locale agricole.

Comitetul central al „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiiului“ atrage luarea aminte a tovărășilor și reuniunilor locale agricole asupra publicațiunii comisiunii economice a comitatului Sibiiu data 30 Martie n. a. c. Nr. 87/1894 precum ce urmează:

„Pe baza preliminarului fondului economic comitatens, satorit de comitetul municipal al comitatului Sibiiu și intrat în vigoare se vor împărți și în anul acesta subvențiuni în suma totală de 500 fl. la societăți (tovărășii) și reuniuni locale agricole spre scopul procurării de mașini agricole. Reuniunile (tovărășiile) locale și societățile înființate de nou, față cu societățile și reuniunile deja subvenționate, se consideră în prima linie.

Rugările pentru acordarea de subvențiuni trebuie așternute comisiunii economice a comitatului Sibiiu până în 15 Maiu a. c.

În acelea trebuie amintit:

1. Mașina eventual mașinile, pentru a căror procurare se cere subvențiunea;
2. suma ce o cere suplicantul;
3. scopurile și înderprinderile realizate până acum precum și cele proiectate ale societății resp. reuniunii locale, îndeosebi ce mașini și-a procurat deja reuniunea;
4. numărul membrilor;
5. numărul și data decisiunii judecătorești referitoare la inducerea societății în registrul firmelor comerciale resp. a ordinațiunii ministeriale, prin care s'a aprobat statutele reuniunii, sau documentarea subșternerei statutelor la autoritatea competentă. La rugare trebuie aclus un exemplar din statute, care se va înapoia.

Societatea și reuniunea locală, căreia i-s'a dat subvențiune, are să aștearnă comisiunii economice până la finea lui Februarie a anului viitor rațiociniu documentat în regulă pentru anul curent. În acest rațiociniu trebuie documentată și folosirea subvențiunii. Spre promovarea înființării de reuniuni locale comisiunea economică a tipărit statutele acceptate de mai multe reuniuni locale și aprobate totdeuna fără dificultare din partea înaltului minister și acestea sunt de vândut în librăria W. Krafft în Sibiiu în text german (dinpreună cu instrucțiunea pentru îngrijitorul de mașină) bucata cu 4 cr. precum și litografate în text maghiar câte 4 bucăți, laolaltă cu 1 fl. 40 cr.“

Știri economice.

Producțiunea mătăsii în Ungaria.

Inspectorul pentru cultura mătăsăritului a publicat zilele acestea o dare de seamă asupra culturii de mătăsă din țara întreagă. Din darea de seamă se vede, că cu mătăsăritul s'au ocupat în anul 1893, în 2562 comune, 60.114 familii și au produs laolaltă 873,439.78 chilogr. mătăsă în preț de 1,012.682 fl. 73 cr., ear' producțiunii au agonisit laolaltă suma de 1,382.884 fl. 87 cr.

Comitetul central al „Reuniunii agricole române“ de aici a ținut la 8 I. c. o ședință și au luat mai multe hotăriri, dintre care amintim pe scurt următoarele:

Se primește între membrii Reuniunii dl D. Opreș, învățător în Sibiel. — Se încuviințează un ajutor de 25 fl. pentru comuna Seliște în scopul cumpărării de recuise pe seama grajdului de tauri. — Se hotărăște ținerea unui curs de altoit la școala economică comitatensă de aici. Conducerea cursului se încredințează domnului S. P. Barcianu în conțelegere cu delegatul comitetului prof. D. Comșa. Sorocul ținerei se va publica la timpul seu. — Hârtia ministerială în cauza anchetei alcătuite din profesorii institutelor agricole din M.-Ovár, Mănăstur și c. l. în scopul de a da povețe economilor și așa m. se hotărăște a se publica în ziare. — Se ia cu plăcere la cunoștință înființarea de curând a tovărășiei agricole din comuna Săcădate. — Recercarea redacțiunii ziarului „Magyarország“ de a i-se trimită spre publicare hotăririle și rapoartele comitetului se pune la dosar. — Dările de seamă intrate dela presidenții tovărășilor agricole din Gurartului, Seliște și Sebeșul-săsesc se vor publica în ziare, ear' presidentul tovărășiei din Lancrăm va fi recercat să înainteze cuvenita dare de seamă. — Se împărtașește că, la cererea comitetului adresată ministrului ung. de agric. au sosit pe seama Reuniunii noastre 1800 pădureți de măr, 1000 de păr, 400 pruni de Bistrita și St. Julien, 100 manduli și un pachet de 4 chilogr. surcei nobili feluriți. Comitetul hotărăște ca acești pomi și surcei să se împartă între membrii Reuniunii până la 1 Aprilie a. c. — În scopul înființării unui institut de credit și economii pe acții în comuna Săcădate, învățătorul de acolo I. Iordache se roagă pentru a i-se trimită în limba maghiară statutele publicate în „Foaia Poporului“. Comitetul recomandă înființarea în Săcădate a unei tovărășii de credit și economii sistem Reiffeisen în locul institutului pe acții și hotărăște a se rețipări din „Foaia Poporului“ statutele după sistemul amintit, pe românește și ungurește în câte 500 exemplare. — Cererea preotului din Fofeldea I. Bonea de a fi împărtașit cu o păreche de găini mari se va considera la timpul seu. — Se recercă comuna politică Răcovița de a solvi Reuniunii rata cuvenită din împrumutul de odinioară cu amenințare de a se scoate datoria prin judecatorie. — Fiindcă nu au sosit pasapoarte în regulă pentru vitele „Pinzgau“ cumpărate prin Reuniune, comitetul însărcinează biuroul să estradeze, la cerere, certificate, care și ele pot fi folosite la inducerea în condica catastrală despre vite. — Se iau la cunoștință dările de seamă sosite dela mai mulți membri, care au fost împărtașiți cu sămână de trifoiu și napi de nutreț. — Cu sădirea merilor pătuli dăruți prin Reuniune pe seama membrilor din comuna Sadu se însărcinează profesorul D. Comșa. — Se încuviințează suma însemnată de 100 fl. pentru

cumpărarea sămânței de trifoiu, luferă și napi de nutreț pe seama membrilor, a căror listă s'a publicat în „Foia Poporului”. — Secretarul împărtășește, că biuroul comitetului a mijlocit cumpărarea de sămânțe felurite în preț de 78 fl. 59 cr. pe seama nemembrilor, care au cerut intervenirea comitetului.

Pățaniile unui pachet scump. Milionarul Iacob Tome din Oxford, se întorcea din Washington, unde vânduse obligațiuni de ale visteriei în suma de 100.000 de dolari-250.000 fl. Tome călătorea într'un tren și ținea în mână pachetul cu dolarii. Spre a ceti un ziar, pe care îl cumpăraseră de la o stație, el așază pachetul pe una din canapelele vagonului, în care se afla. Sosind trenul la Oxford, Tome se coborî și se duse uitându-și pachetul în vagon și nu își aduse aminte de el decât acasă.

La stația Oxford, se suiră în tren și au stat pe divanul părăsit de Tome niște tineri artiști care, găsind pachetul, au început să se joace cu el dându-l „de-a dura” cu piciorul prin vagon, și fiindcă banii erau bine împachetați nu au scos nici un sunet. Aceștia părăsiră trenul, lăsând prețiosul pachet în vagon, conductorul îl luă și-l trânti într'un coș, unde se puneau lucrurile găsite și care se afla într'un vagon de bagage. Aci pachetul stătu până la Nottingham, unde o telegramă a milionarului Tome vesti pe personalul trenului, că pachetul cuprindea $\frac{1}{4}$ mil. de florini. A doua zi Tome sosi în acel oraș și se întorcea cu scumpul și iubitul său pachet.

Trifoiu american. După-cum era de prevăzut, lipitorile satului, Jidovii, au isbutit să înduplece pe unii și alții dintre țeranii noștri să cumpere sămânță de trifoiu american sub cuvânt, că ar fi mai pre sus de trifoiul îndatinat la noi. Așa ni-s'a împărtășit și datorința noastră este să prevenim răului din vreme. Zicem răului; căci trifoiul american, în deosebire de al nostru, dă nutreț puțin, pătimește adese de ger și este înzestrat cu numeroși peri, așa că vitele nu-l mănca bucuros. Așadar' înlături cu trifoiul american!

Viile împăratului Germaniei. Viile împăratului Germaniei se află în ținuturile cele mai vestite ale Rinului și au o întindere de 37 hectare (vre-o 63 jugere). Prețul acestor vii se urcă la $2\frac{1}{2}$ milioane de mărci (cam $1\frac{1}{2}$ milion fl.). Ele au dat din 1886—1890, 30.000 de hectolitri de vin. Recolta însă a fost felurită: în 1872 nu era decât de 204 hectolitri, pe când în 1893 a fost de 2100 hectolitri. Vinul cel mai scump este cel din Hattimheim (Steinberger Cabinet), care s'a vândut cu 5788 de mărci hectolitru, adică cu aproape 28 de mărci litru.

Bogăție uriașe. O foaie germană arată, că moșiile marilor proprietari din regatul Boemiei au o întindere de 1.441.600 jugere cat., și alcătuiesc $\frac{1}{16}$ la sută din tărâmul țării întregi; prețul acestor moșii se urcă la suma de 138 milioane fl. Cel mai bogat între toți este principele A. Schwarzenberg, a cărui moșii uriașe alcătuiesc $\frac{2}{3}$ la sută din întreg tărâmul Boemiei. Pe aceste moșii se află nu mai puțin de 238 castele boeresti, 37 palaturi și vre-o 350 fabrici mari (bererii, vi-nărsării și c. l.).

Gerul în Siberia. În orașul Jakutsk și împrejurime, pământul îngheață până la adâncimea de peste 1 metru. Chiar și în timpul „verii”, apa și toate celelalte lichide îngheață în pivniță. Pe la mijlocul lui Decembrie începe gerul adevărat. Grinzile locuințelor se înalbesc de brumă, sticlele plesnesc, păreții capătă spărturi și aerul se încarcă de neguri geroase. Pe la 11 oare apare soarele, dar' îndată apune; el nu luminează nici nu încălzește, ci trece repede ca o făclie posomorită. Încolo noaptea adâncă, întreruptă când și când pe timp foarte scurt. Afară de cioară negre nici vorbă de paseri. Termometrul (măsurătorul de căldură) se coboară până la 40° sub 0. Aerul e foarte liniștit. Când adie vântul cătuși de puțin nu-i chip de a părăsi locuința. Adese se întâmplă că argintul viu îngheață și se poate tăia asemenea plumbului. La gradul 38 scui-pitul îngheață și pică jos sgomotos. Zama ferbinte din căldărușe, până se ajungă la gură, îngheață pe de marginea lingurii. Pentru de a întimpla asprimea unui ger atât de cumplit, locuitorii se îndeletnicesc cu el din frageda copilărie. Copilul de abia 3 zile se freacă zilnic cu neaună (zăpadă) și se pune în apă rece de repeți ori strigându-i-se: „Rabdă la ger și te vei putea deprinde cu el”.

Negreală ciudată. Se ia o ceapă albă și se tescuește prin o pânzătură îndeplin curată. Cu mustul limpede ce astfel s'a străcurat se scrie pe hârtie. După ce s'a uscat, scrisoarea perde ori și ce urmă, încălzind însă hârtia, ea se face și rămâne neagră pentru totdeauna. Aceeași se întâmplă scriind cu lapte.

Expoziția din Chicago. În timpul celor 183 de zile, cât a ținut expoziția din Chicago, marile linii de fer, care strătae acest oraș, au adus 9,916.000 de călători. Liniile mărginașe au adus și ele 24,386.000, pe când mișcarea liniilor locale, între care se socotesc și tramcarurile, vapoarele și c. l., au atins în total suma de 215,750.000 de călători.

Bani de argint în România. Camera (dieta) română a încuviințat legea, care împuternicește guvernul să bată bani de argint în preț de 5 milioane florini.

Din traista cu povețele.

Întrebarea 103. 'Mi-am fost cumpărat, acum e anul, două figuri mari și frumoase de ghips: Alexandru Macedon și Hanibal. Cest din urmă s'a răsturnat și i-s-au frânt piciorul, brațul și — nasul. Vă rog să mă povățuiți în „Foia Poporului” despre cum s'ar pute repara?

A. G. Câmpian.

Răspuns. Lipește părțile frânte cu aluat gătit din făină de ghips și apă sau cleiu apăsos.

Întrebarea 104. Văzând în prețuita „Foia Poporului” binevoitoarele D.-Voastre răspunsuri la întrebările puse de economi, Vă rog de răspuns la întrebările următoare:

Dorind a mă îndeletnici cu stupăritul rațional și cumpărându-mi coșnițe recomandate și în „Foia Poporului”, dela Orlat și dela Cluj, Vă rog a-mi spune:

1. Potu-se muta albinele din coșnițele vechi de nule în coșnițele mobile de felul cel mai nou?

Și dacă da, când ar fi timpul cel mai nimerit pentru mutarea lor, înainte sau după roire? Apoi ce purcedere trebuie observată cu prilejul acestei strămutări?

2. Dacă e recomandabil a cumpăra spre acest scop faguri măestriți aș dori să știu unde se capătă asemenea faguri și cu ce preț?

Elena Suciu.

Răspuns. Strămutarea albinelor din coșnițele vechi în cele raționale de putut se poate face având la îndemână părăncane cu faguri măestriți (artificiali). Dar' nu e lucru cu sfat a o face în ori-ce timp. Primăvara, un stup sănătos nici la o întemplantare nu e de a se strămuta din coșnița sa veche în altă mobilă. Chiar acum fiind timpul clocirei, prin o astfel de strămutare s'ar prăpădi mii și mii de pui, lucru din seamă afară păgubitor, care nu trebuie încercat. Pe lângă aceasta, stuparul nepătit ușor poate primejdui sau omori chiar și matca. Prin strămutarea de cu primăvara se întârzie sau se împedecă cu totul roirea peste vară. Pe scurt, primăvara nu e timp potrivit pentru asemenea strămutări.

Mai bine e a se căpătu omul de coșnițe raționale și cei dintăiu roi să-i așeze în ele. Despre așezarea roilor în coșnițele raționale vom vorbi în unul din numerii viitori ai „Economului”, negreșit până a nu fi început roirea.

Fagurii măestriți în stupăritul rațional sânt lucruri, de care nu ne putem lipsi. Fără de ei, stupii nu aduc cel mai mare folos putincios. Dar' nici nu e rațional stupăritul, care nu se face cu faguri măestriți. Despre aceștia vom și serie în curând un tractat deosebit, în care vom arăta pe larg, ce trebuie să știe ori-care stupar cu privire la ei.

Dacă însă v'ați procurat coșnițe raționale, vă recomandăm cu tot înadinsul să vă procurați și faguri măestriți sau chiar o mașină pentru pregătirea lor.

În anul trecut am fost cetit, că domnul preot gr.-cat. Ioan Maior din Roșia-de-munte pregătește astfel de faguri pentru preoți și învățători. Ear' condițiunile erau din cele mai prielnice pentru stupari. Anume domnul Maior zicea, că pentru 3 chilogr. de ceară crudă trimite 2 chilogr. de faguri măestriți, bine înțeles că doritorii să poarte și portul postal. Un tîrg mai bun nici că se poate. De aceea vă sfătuim să vă puneți în înțelegere cu domnul amintit în această privință.

Faguri măestriți cu 2 fl. 50 cr. de chilogr. căpătați și la neguțătoria Franz Kühne, I. Attila ut Nr. 151 în Budapesta; în Canriolia la Krainer Handels-Bienenstand zu Weixelburg bei Laibach, Krain sau la Prokop et Schulz, Friedland în Böhmen. Dar' în astfel de neguțătoria fagurii nu sânt făcuți din ceară curată, ci e amestecată cu alte materii.

r. s.

Întrebarea 105. Sântem aici mai mulți inși, care am vol să cumpărăm pēducei de 2—3 ani. Vă rog deci să-mi răspundeți în „Foia Poporului”, unde să ne adresăm?

Iacob Buzdug.

Răspuns. După-cum am fost arătat în foia noastră nr. 6, la „Întrebarea 71”, Gebrüder Skazik în Troppau (Oest. Schlesien) imbie și anume 1000 pēducei de câte 2 ani cu numai 4—6 fl. Scrisoarea va trebui adresată în limba nemțescă.

Rachiu de prune (Slivovitz) veritabil garantat
de 56 grade.

Rachiu de drojdii veritabil, foarte fin.

Amëndouë speciile în sticle

- à 1 litru fl. 1.—,
- " 0.7 " " —.75,
- " 0.35 " " —.40.

Aceleași calități vëndute cu mësura à 75 cr. pro litru se capëtã în prãvãlia de spirt și rachiu

a lui

HENRIC RIEGIER,

SIBIIU,

strada Gușteritei nr. 7.

[953] 1—5

Tot acolo se capëtã și licoruri fine în sticle precum și cu mësura, diverse specii de cognac, spirt dublu și triplu precum și toate speciile de spirituoase bune și ieftine.

Rog se fiți cu atențiune la nr. 7 al cãsii.

Posta redacției.

Dlui I. O. în Lãpușnic. Va fi dupã voia d-tale. Darã știrea trimisã preã privește numai pe cei din comuna D-Voastre și nu publicul cel mare. Bine cã e așa. *D-sale „Bieșul în B.* Te rugãm sã o mai scrii odatã, darã mai corect, cãci nu o pot ceti culegãtorii. *Celor patru economi din Cenadul-unguresc.* În numërul viitor intrã scrisoarea D-Voastre. E imbulzã mãre de numai biruim!

Tirgurile din sãptãmãna viitoare dupã cãl. vechiu.

Marti, 5 Aprilie: Hodoș, Sabad.
Mercuri, 6 Aprilie: Sãcãdate.
Vineri, 8 Aprilie: Buza, Drașeu, Cãmpeni.
Sãmbãtã, 9 Aprilie: Sãnta-Marie.

LOTERIE.

Tragerea din 7 Aprilie n.

Timișoara: 62 30 14 25 90
Viena: 60 6 59 84 79

Tragerea din 11 Aprilie n.

Brünn: 26 37 30 3 80

Pretul mãrfurilor.

Tirgul de rimãtori în Steinbruch. În 9 Apr. v.: s'au notat: ungurești bãtrãni grei 50.— cr. pãnã 51.— cr., de mijloc 50.— cr. pãnã 51.— cr., ungurești grei tineri 53.— cr. pãnã 54.— cr., de mijloc 51.— cr. pãnã 52.— cr., ușori 49.— cr. pãnã 51.— cr. marfã țerãneascã grea 48.½ cr. pãnã 49.— cr., de mijloc 48.— cr. pãnã 49.— cr., ușoară 49.— cr. pãnã 50.— cr., romãnești, grei —.— cr. pãnã —.— cr., transito grei —.— cr. pãnã —.— cr., transito de mijloc —.— cr. pãnã —.— cr., transito ușori —.— cr. pãnã —.— cr., transito sãrbești grei 49.— cr. pãnã 50.— cr., transito de mijloc 49.— cr. pãnã 50.— cr., transito ușori 47.— cr. pãnã 48.— cr.

Calindãrul sãptãmãni.

Zilele	Cãlindãrul vechiu		Cãlind. nou	Soarele	
	Dum. 5-a în Post, gl. 5, sft. 2.			rës.	ap.
Dum.	3 C. PP. Ios. și Georgie	15 Anastasia	5 7	6 55	
Luni	4 Cuv. Pãr. Iosif	16 Aron	5 5	6 57	
Marti	5 Mart. Teodul și Agat	17 Anicetus	5 2	6 58	
Merc.	6 P. Eotichie	18 Eleuterius	5 0	7 0	
Joi	7 P. George Ep. Milit	19 Antonia	4 58	7 1	
Vineri	8 S. Apost. Irodion	20 Sulpițiu	4 57	7 2	
Sãmb.	9 S. Muc. Eupsichie	21 Anselm	4 55	7 4	

G2 Un mijloc de casã probat de mai mulți ani.

[482] 6—45 **Gichtfluidul lui Kwizda**

Fricțiune întãritoare înainte și dupã ture mari.

Gichtfluidul

Pretul unei sticle ¼, 1 fl. v. a.

Gichtfluidul

Se poate capëta

lui Kwizda

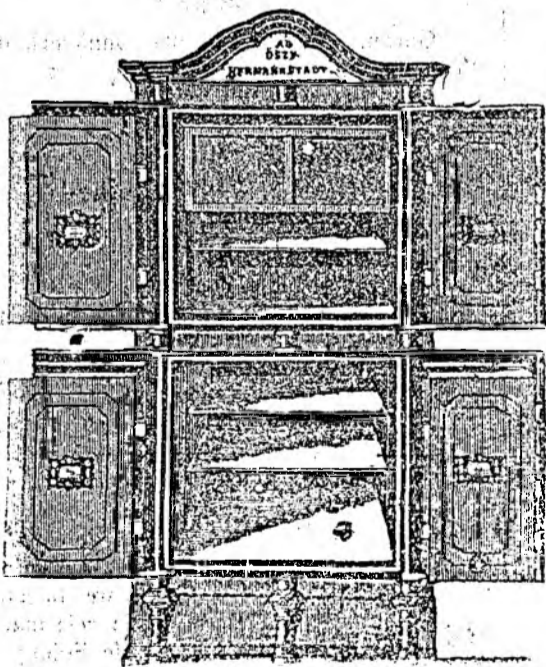
Pretul unei ½ sticle 60 cr. v. a.

lui Kwizda

în toate farmaciile.

Gichtfluidul lui Kwizda

Depositul principal: Farmacia cercualã Korneuburg.

Fabricat în țearã!

Ces. și reg. privil.

Prima fabricã de casse ardeleneascã.

Existãnd de 12 ani, premiatã cu mai multe distincțiuni a lui

A. Géza Öszy,

Quergasse Nr. 39, SIBIIU, Hechtgasse Nr. 40.
recomandã

Cassele și cassettele sale de fier pentru pãstrat bani, cãrți și documente

sigure contra focului și spargerii

de construcție proprie a ei și putënd fi deschise numai de cumpãrãtorul însuși. Diferite forme și mãrimi, cu prețuri mai ieftine, decãt asemenea produse din alte fabrici.

CASSELE

[987] 4—

sunt expuse vederii cercetãtorilor în localul fabricii.

Prețuri curente ilustrate se trimit la cerere gratis și franco.

CAROL F. JICKELI,

Piața-mică nr. 32. SIBIIU. Piața-mică nr. 32.

Instrumente de sdrobot pentru mo-rari încalitate garantată.

Druguri de peatră în greutate de 1 chlgr.
1 fl. 35 cr.

Druguri de peatră franțuzești fără gaură, greu-tatea circa 1 chlgr. 1 fl. 50 cr.

Druguri de peatră franțuzești cu gaură, greu-tatea circa 1.10 chlgr. 1 fl. 60 cr.

Ciocane germane

	59	35	40 mm
Greutate aproximativă	1.12	1.53	2.—
1 chlgr.	1 fl. 55 cr.	1 fl. 35 cr.	

Cumpenă de apă.

119 cumpenă de lemn de stejar, unsă, cu o placă scurtă de metal
15 20 25 cm lungime
1 bucată: 30 cr. 38 cr. 45 cr.

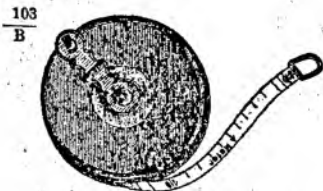

121 cumpenă de apă din lemn de stejar cu placă de metal găurită
20 25 cm lungime
1 bucată: 55 cr. 65 cr.

121 a) cumpenă de apă cu placă de metal, cu libele orizontale și verticale
20 25 30 40 50 cm lung.
1 bucată: 90 cr. 95 cr. 98 cr. 1 fl. 1 fl. 10 cr.

Mesură cilindrică.

Pânză veritabilă
15 mm lată în capsulă de alamă
5 m. lung.
1 bucată: 1 fl. 20 cr.
10 m. lung.
1 bucată: 1 fl. 80 cr.

104 Pânză veritabilă 15 mm lată în capsulă de pele lustruită castanii
5 10 20 m. lung.
1 bucată: 1 fl. 80 cr. 2 fl. 40 cr. 3 fl. 50 cr.

051 Cu legătoare lată de 16 mm împletită cu metal
5 10 20 m. lung.
1 bucată: 2 fl. 2 fl. 75 cr. 4 fl. 30 cr.

Visire pentru buți.

Visire de lemn pentru buți, cele mai mari pentru strînsul de:
10 15 20 hectolitri
1 bucată: 1 fl. 90 cr. 2 fl. 60 cr. 3 fl. 20 cr.

Cumpene pentru fluidități.

Cumpene Wagner pentru must, vin sau oțet.
1 bucată 50 cr.

Alcoholometru pentru măsurarea rachiului și spiritului

1 buc. pentru măsurarea de 5—70° 4 fl. 20 cr.
1 » » » » 65—100 » 20 »
Tabele de reduțiune pentru calculare 1 bucată 75 cr.

Mașină pentru destuparea sticlelor.

1 bucată 55 cr.

Cumpenă pe arcuri

după figura din stînga
puterea 12 25 chlgr.
1 bucată 52 cr. 1.05 cr.

Cumpenă în forma lunii

după figura din dreapta
puterea

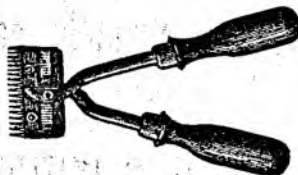
25 50 75 100 125 150 175 200 chlgr.
1 bucată 70 75 75 80 80 85 85 95 cr.

Cumpenă pentru familie.

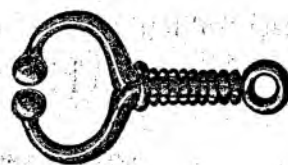
Pentru cumpenire nu sînt de lipsă ponduri, deoarece- ce pondul se arată prin arătătorul mobil al cadranelui. Puterea până la 10 chlgr. După calitate și lucru.
1 bucată 2 fl. 70 cr. 2 fl. 80 cr. 3 fl. 60 cr. 4 fl. 25 cr.

Foarfeei pentru cai

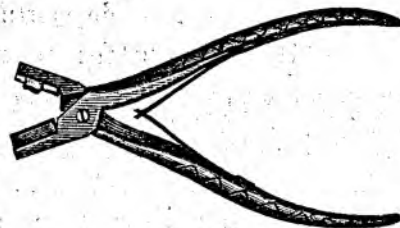
în cea mai bună calitate în executare A. B. C.
1 bucată: 2 fl. 65 cr. 2 fl. 20 cr. 3 fl. 60 cr.

Inel pentru botul taurului.

Strînge cu capetelesale păretele despărțitor nărilor, pe când de cealaltă parte se leagă sfoara. Taurul cel mai puternic și mai furios poate fi ușor cărmuit de acest inel. 1 bucată 35 cr.

Clește pentru oi.

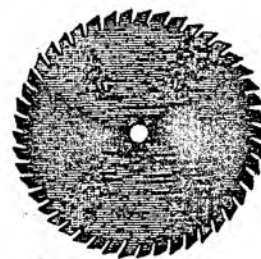
Servește pentru însemnarea oilor. După forma găurii din fer. 1 bucată: 1 fl. 65 cr. până la 2 fl.

Clește pentru porci.

Servește pentru a trage un inel prin botul porcului, care-l împedecă
1 clește 45 cr. 1 inel 1 cr.

Firez pentru ferăstrae circulare.

Garanția pentru cea mai bună calitate.

Diametru:	4	5	6	7	8°	
1-bucată:	fl. 1.—	1.25	1.60	1.90	2.25	
Diametru:	10	12	14	16	18	20°
1 bucată:	fl. 3.—	4.—	5.40	7.10	9.—	11.50
Diametru:	22	24				
1 bucată:	fl. 14.10	16.80				

Pile pentru ferestraele circulare.

în lung. de	18	20	23 cm.
Bastard 1 bucată:	—24	—30	—37 cr.
1/2 Smooth 1 bucată:	—28	—35	—42
Smooth »	—33	—39	—

Briciuri de ras.

Pe lîngă garanție pentru fiecare bucată, fabricatele cele mai bune de Soling
1 bucată: fl. —55 —85 —95 1.35 3.30
Fiecare bucată, care se dovedește că nu e bun se ia înapoi.

La trimiterea prin postă pentru împachetare și fract 16 cr. Trimiteri prin postă franco, cu rambursă se plătește porto.
[690] 2—3 Rog ca epistolele să se trimită în limba românească.